ԹԻՒ 7763-6 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1911 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

16 Novembre 1911 N. 7763-6

نومرو ٦ - ٧٧٦٣ ٣ تشرين ثانى ١٣٢٧ پنجشنبه

ՉԷԶՕՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

MPREMERIE ARÉVELk FONDÉ EN 1883

بازار ايرتسندن ماعدا هركون نشر اولنور. مدير مسئول وصاحب امتياز ر . سقايان

ՏՆՕՐԷՆ
Ս. Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ

چزوق
يومى وسياسى غزته
مديرى س. ق. بوياجيان
درسعادت — غلطه
ابونه فيئاتلرى پوسته اجرتيله برابر ولايات
ايچون سنه‌لكى ١٠٠ آلتى آيلغى ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման »	85	20 Ֆր.

مطبعهٔ
ره‌ولك
نسخه‌سى
١٠ پاره

10 ՓԱՐԱ

TCHÉZOK

Journal arménien
DIRECTEUR
S. K. BOYADJIAN
CONS/PLE-GALA

ՇԵՐԻՖ ՓԱՇԱՅԻ ԶԱՌԱՆՑԱՆՔՆԵՐԸ

(Շարունակութիւն)

Ան որ սպաննեց Զէքի պէյը, սահմանադրական ազատութիւններու այդ միւս ճշմարիտ մեծ պաշտպանը, իրա՛ւ է որ բանտարկուած է, բայց որովհետեւ կը սպառնայ զգայացունց յայտնութիւններ ընել Քոմիթէին դէմ, եթէ դատապարտուի, իր դատաստանը կը յետաձգեն, անշուշտ այն յուսով որ օր մը փրանսացի երկրաչափ Վօլանի սպաննիչին օրինակին պիտի հետեւի։ Այդ սպաննիչը, դատէ ելլելուն նախորդ օրը յանկարծ մեռաւ, ասոր համար օգուտ քաղելով Մանասթիրի փրանսական հիւպատոսին բացակայութենէն։ Քանզի այդ հիւպատոսը գուցէ ինքն իր կարգին քննութեան մը պիտի ձեռնարկէր այս մահուան վրայ։ Երբեք կարելի չէ գուշակել թէ ի՛նչէն մեռաւ այդ ոճրագործը։ Ապտիւլ Համիտի ատենն ալ կային այսպէս մեռնողներ։

Քոմիթէն իր ծառայութեան ներքեւ ունի նոյնպէս բազմաթիւ քլիւպներ որոնք ընդարձակածաւալ կայսրութեան վրայ ցանցի մը պէս տարածուած են։ Եւ այս քլիւպներուն կցած է դպրոցներ որոնք ապագային համար իրեն համակիրներ կը պատրաստեն։ Այս կերպով կ'ուզեն երիտասարդութեան ներարկել իր ըղձացած ձեւով սահմանադրական սկզբունքները։ Եւ ապահովաբար այդ նորավարժերը ժամ առաջ օգտակարացնելու համար է որ կ'ուզէ քսան տարեկան մէպուսներ ընտրել։

Վերջապէս, իբրեւ գործունէութեան վերջին միջոց եւ ո՛չ անշուշտ նուազ կարեւորը, կայսրութեան գանձը ունի։ Այս գլուխը շատ կենսական կարեւորութիւն ունի ու հոս չենք կրնար իրեն արժանի տեղը տալ։

Ըսենք միայն որ Քոմիթէն դիտաւորութիւն ունի 7էն 800 միլիոն ֆրանքի նոր փոխառութիւն մը կնքելու Ֆրանսայէն, քանզի մեր գանձը ամէն ժամանակէ աւելի պարապ է։ Այժմ 230 միլիոն ֆրանքի բաց մը ունի։ Կը յուսանք որ Ֆրանսա, իր կրած խաբէութիւններէն ետքը, այդ փոխառութեամբ իր ու միւնոյն ատեն օսմանեան պետութեան թշնամիին օգնելու սխալը չպիտի գործէ, եւ թո՛յլ պիտի տայ որ Քոմիթէն դրամի պակասութենէ եւ հակառակ իր բոլոր ճիգերուն, իյնայ իր բռնաւորական իշխանութենէն։

Անկասկածելի է որ Քոմիթէին համակրանքը ուղղուած է դէպի Գերմանիա։ Մենք չենք կարծեր որ ասոր համար այդ պետութիւնը հպարտ է եւ թէ ինքն ալ փոխադարձ համակրանք կը տածէ։ Բայց այս մերձաւորութեան մէջ շահ ունի եւ պետութիւններու համար, անհատներէ աւելի, շահն է որ առաջ կ'անցնի եւ զգացումներու կը յաղթէ։

Դժբախտաբար Գերմանիոյ եւ իր նիզակակիցներուն շահերը միշտ ընդդէմ եկած են օսմանեան պետութեան շահերուն։

Եւ երբ այդ ընդդիմութիւնը փոխուած է գործողութիւններու, Գերմանիա քաղաքավարութեամբ՝ սակայն վճռօրէն զոհած է մեր երկիրը։ Գերմանիա փորձով գիտէ թէ մեր վարիչները ասոր համար ոխ չպիտի պահեն իրեն դէմ։

Գերմանիան տեսանք երբ Աւստրիա Պոսնա Հերսէկը առաւ. գուցէ պիտի տեսնանք նաեւ երբ Իտալիա Տրիպոլիսը առնէ։

Իտալիա եւ Աւստրիա գնահատելի շահեր կը քաղեն Գերմանիոյ հետ իրենց նիզակակցութենէն։ Բայց նոյնը կարելի չէ ըսել օսմանեան պետութեան համար։ Միւսները կը հարստանան եւ Թուրքիան է որ կը վճարէ։ Ու հարկ է որ Պարոն Մառշալ Ֆօն Պիպէրշթայն խիստ ճարպիկ ըլլայ այս խաղը մինչեւ ետքը շարունակելու համար. միայն թէ մեր վարիչները կոյրեր կամ դաւաճաններ չըլլան։

Ինչպէս որ Քոմիթէն ի ներքուստ կը կռթնի բանակին, որ ըստ իրեն, սահմանուած է միմիայն իրենց իրաւունքները պաշտպանելու յանդգնող ազգութիւնները ճնշելու, իբրեւ արտաքին նեցուկ ալ ընտրած է զուտ զինուորական պետութիւն մը, ուղղելին պէս միւս եւրոպական ազգերուն դիմադրելու համար։ Քանզի ո՛չ ոք իրեն չափ կոշտ ոյժի պաշտամունք ունի։ Տղաքն ալ այսպէս կը վարուին երբ իրենց մեծ եղբօր քով գտնուին։

(Շարունակելի)

ՏԱՐՕՆԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Մուշ, 17 Հոկտ.

Իթթիհատի քլիւպին նախաձեռնութեամբ շաբաթ առտու յատուկ շրջաբերականով քաղաքիս Հայերը եւ Թուրքերը հրաւիրուած էին ոստիկաններու զօրանոցին առջեւ գտնուած հրապարակին վրայ միթինկ մը կազմելով, բողոքելու Ափրիկեան Տրիպոլսոյ վրայ ի գործ դրուած իտալական բռնի յարձակման դէմ եւ միանգամայն հանգանակութեամբ մը օգնելու պատերազմական վիճակի մէջ գտնուողներուն՝ Ափր. Տրիպոլսի կամաւորներուն եւ օսմ. նաւատորմիղին։ Երէկ ժամ 3ին ժողովուրդը սկսած էր թանձրանալ վերոյիշեալ տեղւոյն մէջ եւ հետզհետէ միթինկի մասնակցողներու թիւը հազարներու կը համնէր։ Ոմանք երեք հազար կ'ենթադրէին։ Ժամը 7ին Միւֆթի էֆէնտին աղօթասաց բանախօսութենէ մը յետոյ, ճառախօսութիւններու դուռը բացաւ եւ իրարու ետեւէ Խարախանեան Սրբազան հայերէն լեզուով, կառավարիչը, Էվգաֆի տնօրէնը, Հայոց կողմէն ալ Միաց. ընկերութեան ուսուցիչներէն Գէորգ էֆէնտի Մարզպետունի թուրքերէն լեզուով արտասանած ճառերով ի վեր հանեցին Իտալիոյ անիրաւ յարձակումը եւ հաւաքուած ժողովուրդեան զգացումը յայտնեցին։

Իտատիյէ դպրոցներու քովիկը շարուած էին Միացեալ ընկ. եւ Ս. Մարինէ թաղի դպրոցներու աշակերտները, իրենց ուսուցիչները, իսկ իրենց բացակայութեամբ կը փայլէին թաղային միւս դպրոցները եւ կաթոլիկները. առաջինները ուսուցիչ չունենալնուն համար աշակերտ չէին ղրկած։

Հանդէսէն վերջ ներկաները հրաւիրուեցան մասնակցելու պատերազմիկներու օգնութեան իրենց քսակովը եւ կ'ըսեն թէ արդիւնքը 200 օսմ. լիրա գոյացած է, միթինկ կազմակերպողներու՝ քլիւպներու կողմէ հանգանակութիւնը կը շարունակուի տակաւին։ Այս միթինկին մէջ եղած արտայայտութիւնները հեռագրուած են կեդրոնի կառավարութեան։

⁂ Պաղտատի գերմանական հիւպատոսը՝ Տօքթ. Ալֆրէտ որ իր զբօսական պտոյտին մէջ, կեդրոնէն հրաման ստացած էր Մուշ ուղեւորելու գերմ. միսիոնարական հաստատութիւնները կառուցանելու համար կառավարութենէն հրաման առնելու եւ Թուրքերու կողմէ եղած դժուարութիւնները հարթելու, կը լսեմ որ կառավարութենէն՝ որուն նախորդ շաբթուն անձամբ դիմած էր, կէս մը յաջողութիւն ապահոված, շաբթուս (հոկտ. 11ին) Սղերդի վրայով դէպ ի իր պաշտօնատեղին ճամբայ ելած է։

Տօքթ. Ալֆրէտ նաեւ այցելութիւն տուաւ Առաջնորդարանին. վերջի պահուն ալ իր հրաժեշտ տալու համար եկած էր. բայց Խարախանեան սրբազանը հոն չգտնուելուն համար իր քարտը թողուցած էր։ Յարգելի հիւպատոսը քաղցր տպաւորութիւն մը թողուց հոս իր բարեհամբոյր ընտանութեամբ, չգիտեմ ի սրտէ, թէ ոչ գերմանական հնարամտութեամբ, առ երեսս կը հետաքրքրուէր ժողովուրդեան ցաւերով, թէ զինքը եւ թէ իր կառավարութիւնը բարեկամ ցոյց կուտար մեր սահմանադրական կառավարութեան։ Ութը օր հոս մնաց։

⁂ Հին ատենը երբ Ապտիւլ-Համիտը բարեխօսութիւն կ'ունենար իր քէյֆը եկած միջոցին գուն ուրեք ո և է հրաման մը արձակելու քիւրտ ցեղապետներուն գաւառներու մէջ հանդարտ մնալու եւ թալան, կողոպուտ, սպանութիւն չընելու համար, Քիւրտերը կը պատասխանէին. «Ծովէն անդին Համիտ խառնուելու իրաւունք չունի, որովհետեւ այս երկրին իշխանութիւնը մեզի կը վերաբերի» եւ տրուած հրամանը մտիկ չէին ըներ. հիմա ալ երբ Սահմանադրութեան անունով, ո և է քիւրտ ու թուրք ոճրագործի սպառնալիք կ'ըլլայ, ամէն անգամ առանց խորհելու կը յայտարարեն. «Սահմանադրական կառավարութիւնը Խնուսի լեռներէն անդին հրաման արձակելու իրաւունք չունի, որովհետեւ այս կողմը մեզի կը պատկանի եւ հրամանը մեր հրամանն է», ու մտիկ չեն ըրած ու չեն ըներ վերէն եկած բոլոր հրամանները, ըլլա՛յ Ներքին գործոց նախարարէն, ըլլայ եպարքոսէն, ըլլայ պատերազմի ժամանակ, ըլլայ խաղաղութեան ատեն, անոնք իրենց ըրածն ու ընելիքը գիտեն, հաւատարիմ աւանդապահութեամբ մը իրենց սկզբունքէն ու շաւիղէն դուրս ոտք մը չեն ըներ. սպաննել, թալլել, աւարել նախնական արհեստ եղած է Քիւրտերուն եւ կարգ մը բռնակալ Թուրքերուն, մանաւանդ երբ իրենց սիրական արհեստը քաջալերողները բացառութեամբ չեն պակսիր մեր սահմանադրական կառավարութեան պաշտօնէից մէջ, եւ միթէ այս սահմանադրական եռամեայ շրջանին մէջ պատերազմ կա՞ր, որ Իսայէ Մրէօ անուն Թուրքը իր արբանեակներով 6-7 անմեղ Հայեր Մանազկերտի եւ Ալաշկերտի սահմաններուն վրայ ոչխարի նման մորթեց, Ճըպրանցիները 4-5 հոգի Խնուսի Զէրնակի գագաթներուն վրայ կտոր կտոր ըրին եւ Պալաքցիները 8-10 հոգի Խոյթի մէջ, թողունք զատ զատ սպաննութիւնները, որոնց թիւը պատկառելի գումար մը կը ներկայացնէ։

Ներքին գործոց նախարարի հեռագիրը ինչ կ'ուզէ թող ըլլայ, խառնակութիւնը ու անապահովութիւնը տեղւոյն յատուկ է. հազիւ թէ Ներքին գործոց նախարարի հրամանը արձակուած է, ահա նորէն Բուլանըգի Յաւէրի գիւղացի Գասպար անուն Հայը, որ Բաղէշ գացած էր եւ Մշոյ դաշտի գծով, շինութեան փայտ փոխադրելու համար իր ընկերներու հետ կը վերադառնար իր գիւղը, Փան եւ Կոտնի գիւղերու մէջ, քանի մը անծանօթ Քիւրտերէ յարձակում կրելով կը սպաննուի իր երկու եզներու գողերը հետապնդած միջոցին. դիակն ալ Կորտօնի ոստիկանները Աւզուտ կը բերեն կը թաղեն։

Մշոյ Դաշտի հիւսիսային կողմն ալ՝ Բլօսուրի լեռներու խառնչներու մէջ Մախսօյի Խորթոս անուն գիւղի Քիւրտերէն Մախսօյի լամուկները սպաննած են Նրսէ անուն Քիւրտը, առանց բանաւոր պատճառի մը։ Ոճրագործներէն երկուքը բռնուած են։

Մուշ ՏԱՐՕՆՑԻ

سياسيات بين‌الملل

حال مشوشى

سياسيات بودرجه برحال مشوشه‌هيچ دوچار اولمامشدى ، بلكه بوحالك سببى انكلتره‌ده بر غلادستون‌بيقونسفيلد وياخودسالزبورى‌فرانسه‌ده بركيزو، تيه‌ر وياغامبه‌تتا، آلمانياده بربيزمارق، آوستريا‌ده برمه‌ته‌رنيك،وروسيه‌ده برغورچاقوف كبى سياسيلرك موجود اولماديغى‌در ، زيرا بونلر اك مغلق‌وصعب‌الحل مسائلى حل وفصل ايدوب، حال حاضرده صورت رسميه‌ده آوروپا سياستنى اداره ايدنلركبى هيچ شاشيرمازلردى ، شمديكى سياسيون ميانه‌لرنده بالاده مذكور سياسيلركبى ديكرلرى اوزرينه قوهٔ منطقه‌سيله تأثير نفوذ ايده‌جك هيچ بركيمسه يوقدر .

سياسيات حاضره‌نك حال تذبذبده بولنمه‌سنه ايكنجى برسبب‌ده، دولتلرك برى ديكرينه نسبةً دها زياده يوكسك برموقع احراز ايده‌مه‌يوب، يكديكرندن زياده برنفوذه مالك اولمدقلريدر .

ايشته ميانه‌لرنده بويله غير قابل مقاومت بر قوت ونفوذ يوق‌كه برمسئله‌ى حل ايتمك ايچون برقرار قطعى‌ويرسون وديكرلرى دخى بوكاروى موافقت كوسترمكه مجبور اولسون ، بويله‌جه مسائل سهولتله حل اولنوب ، مغلق ايشلرده شورش وتذبذب وجوده كلمز، صحائف تاريخده فرانسزلرك اوچنجى ناپوليون دورنده بومزيتى حائز اولدقلرى‌وفرانسزلرموقع اقتداردن نزول ايتمكه باشلادقلرنده بومزيت انكلتره‌يه كچمش اولديغى كورولور ، بروقتلرده بيزمارق موقع اقتدارده ايكن بويله عمومى برنفوذه آلمانيا دخى مالك اولمشدر اول زمانلر انكلتره كنديسنك هرشيه ترجيح ايتمكده‌اولديغى‌حال انفرادده بولنيوردى.

آوروپانك يكديكرينه مساوى درجه‌ده ايكى كتله‌يه انقسامى كوندنبرو ، تردد ، تذبذب ، مبهميت، اورته‌يه چيقوب صحنهٔ سياستده برمسئله‌يى حل ايتمك‌اوزره عدم قابليت ظهوره كلمكده‌در.

سياسات بوكونكى كبى هيچ استقامتنى غائب ايتمه‌مشدى ، زيرا بتون محيط سياسى قولايجه پارلاماغه مهيا اولان مواد ايله‌مملو اولديغى حالده دولتلردن‌وياخوداونلرك باشنده بولنان‌سياسيلردن هيچ‌برى بوصعوبتلرى‌فيصلپذير ايدوب ، تهديد ايتمكده اولان مخاطره‌لرك اوكنى آلامامقده‌در.

بالطبع بتون بوقارغشه‌لغك مسببى ايتاليادر ، زيرا ايتالياحقسزجه اعلان حرب‌وهجوم ايده‌رك، موجودانتظامى آلت‌اوست‌ايله بين‌الملل معاهده‌لر اوزرينه شمدى‌يه قدر جارى اولان رعايتى‌دخى قالديرديغى كبى بتون عالم سياسى شورش وقارغشه‌لق ايله چيقماز برطريقه سوق ايتدى .

خصوصيله ايتاليابودرجه‌قانونشكنانه حركتى اوزرينه اعلان الحاق دخى ايده‌رك، بوسبوتون سياسى برلاپرونتوس وجوده كتيردى .

زيرا بويله مثلى نامسبوق ومأمول ايدلمز بر امر قارشوسنده دولتلر نه ديه‌جكلرنى وياخود نصل حركت ايده‌جكلرنى تعيين ايده‌ميورلر ، تاريخ وصنعت سياست بوقدرعجائب اولان‌احوالى درپيش ايده‌ميورلر ايدى .

ايتاليانك سواحل عثمانيه‌يه فيلو كوندرمك اوزره ايتمش اولديغى تهديدلر جزائرى وساحل درياده‌كى شهرلرى طوپه طوته‌جغنى اعلان ايتمسى سياستى دها زياده مغلق برحاله كتيرمزمى ؟

شايد اشبو تهديدى موقع اجرايه چيقارمق دنائتنى ارتكاب ايتسه آوروپا حكومتلرينك‌منافع سياسيه و اقتصاديه‌لرى ، حال و استقباله‌كى منفعتلرى وپروغراملرى اولدقجه ، طوغريدن طوغرى‌يه‌وياخودضمناً تحت‌تهلكه‌يه كيره‌جكدر.

بوندن ماعدا سياست بين‌الدول يكديكريله بر موازنه ايتمكده اولان منفى قوتلرك نتيجه‌سيله اويله برحال كسب ايتمشدركه حكومتلر ايتاليانك حركتنه نه راضى اولابيليرلر نه‌ده قارشى طورابيليرلر ، وضعيت بويله ايكن توركيانك لهنده وياخود عليهنده بولنه‌مايوب‌هرشيئ كندى حالنه ترك ايتمك مجبوريتنده‌درلر.

ايشته بويله برحال مواجهه‌سنده شرقه عائد برتمثيل ايشه يارار « دلينك برى قيويه برطاش آندى يوز عقللى بريره كلوب اوطاشى چيقاره‌ماديلر».

فى‌الحقيقه ايتالياده برمسئله اورته‌يه كتيردى وبتون دنيانك‌عقل‌واذعان اصحابى ــ سياسيون ــ برلشه‌رك بونى حل ايده‌ميورلر .

واقع اولان احوالدن سياسته ويريلن اهميتك نه قدر بيهوده اولديغنى‌استدلال ايتمك‌پك قولاى اولوب ، بوقبيل وقايعه تصادف ايتمك اوزره قاچ عصر ايلرو وياخود كرى كيتمك ايجاب ايده‌جكنى بيلمه‌مكده‌يز .

---

(۱۸۳)

عبدالحميد وشرلوق هولمس

اوچنجى قسم

سقوطه طوغرو

بشنجى فصل

خائن

— بوكيجه بنى ئولدورمكه كله‌جك ايديكنز بن سزى بوزحمتدن قورتاردم ، ييلديز سراينه قدر كلوب بنى ئولدورمك‌ايچه تهلكه‌لى برتشبث اولديغندن شايد موفق اولسه‌ايديكنز بيله سزك دخى محو اوله‌جغكز آشكار بولنيوردى. حالبوكه بوراده تهلكه‌سزبنى ئولدوره بيليرسكز!

ضيا بوسوزلرى سويله‌دكدن صوكره، بر آن سكوت ايتدى،ظن‌ايدرسك برجواب‌بكليوردى، فقط هيچ كيمسه كنديسنه برجواب ويرمديكندن سوزنى دوام ايده‌رك :

— بوندن اول بنى ئولدورمك ايچون‌قرار ويرديككزده كوزدن نهان اولديغم طوغرودر ، فقط اووقت ئوله‌مزدم زيرا ايشم هنوز تمام اولمامشدى ... طبيعى او ايشك نه اولديغنى بيلمك ايسترسكز ...

ايشته سزه ووطنمه خيانت ايتديكم شمدى آرتق تمام اولمش اولان شو فعل طولاييسيله‌در، بوندن بويله بلا فتور ئوله‌بيليرم‌فقط اول امرده بنى ديكله‌مكزى ايسترم شايد بولطفى دخى‌دريغ ايدر ايسه‌كز ايشته كوكسم ...

ديدكدن صوكره ، ضيا پاشا سكونتله ، پالطوويه‌له‌كنك دوكمه‌لرينى سوكوب ، كوكسنى صادق وعارف بكاره چويره‌رك :

— حاضرم ، ديدى .

ايكى كنج شاشيره‌رق صالحه خانمك يوزينه باقديلر .

صالحه خانم ضيا پاشايه خطاباً :

— سويله سنى ديكلرز ، بوراده قاتللردكل حاكملر واردر .

ضيا پاشا جواباً :

— تشكر ايدرم ! امين اولكزكه بتون واقع اولانلرى‌صميمانه اعتراف ايدوب ، كنديمى حقلى كوسترمك ايچون هيچ غيرت ايتميه‌جكم :

صالحه خانم دخى ضيا پاشايه توجيه خطاب ايله :

— بزده سنك مطلقا برمجرم اولديغنه حكم ايتمك اوزره غيرت ايتمه‌يز ، ديدى .

ياور بوسوزلره جواباً :

— پك اعلا! شمدى بربريزى آكلارز .

دشمن كبى بر وضعيتله آياقده طورمش اولان عارف وصادق بكلر بررصندالية آلوب اوطورديلر ، ضيا پاشا سويله‌دكجه تدريجاً ايلك دقيقه‌لرده‌كى بغض وعداوت كنجلرك اوزرندن زائل اولمقده ايدى ، اشبو حالى ياور ضيا پاشا دخى‌مشاهده ايده‌رك ممنون برطور ايله سوزنى شويله‌جه دوام ايتدى .

— كيزلى قوميته‌مزه ورفيقلريمزه قارشى آلچقجه‌سنه طاورانوب ، ايتمش اولديغم يمينى پامال ايتديكمى واله ويريجى برخائن اولديغمى قبول ايده‌رم ... بوندن بشقه ارتكاب ايتديكم شو حركتلره قارشى حقمده ويريلان اعدام قرارينه مستحق اولديغمى دخى اعتراف ايتمكده تردد كوسترمه‌م ...

ييلديز سراينه دخول ايتمك ايچون آرقه‌داشلريمزى عبدالحميده صاتمغه بيله چكندم ، فقط‌بونلرك هيچ‌سى نه‌پاره نه شرف نه‌ده دشمنلك ايچون ياپدم ، بونلرى كندى نفسمه صاحب اولامادبغم دقيقه‌لرده ...

بتون بوخيانتلرى چيلغين برنوميدى ايله يوركمدن قانلر آقه‌رق ، اجرا ايتدم .

صالحه خانم ضيا پاشايه توجيه خطاب ايله :

— سنى بو آلچقلغى ارتكاب ايتمكه كيم جبر ايديوردى ؟

ضيا پاشا محجوب برطور ايله باشنى اكه‌رك :

— عشق ! ديدى .

ضيانك ويرمش اولديغى شو جواب صالونده عمومى‌برتعجب حصوله كتيردى، هپسيده‌صرف واحد بيله سويله‌مه‌يه‌رك يكديكرينك يوزينه باقديلر .

صالحه خانم ضيا پاشانك سكوت ايتديكنى كوروب اوكا خطاباً :

— دوام ايديكز ...

ضيا پاشا لرزشدار اولان دوداقلرى ايله :

— اوت ! عشق بنى بدلا وسفيه برحاله كتيروب ، كنديمى غائب ايتدم ، اوحياتك بنى بوقدر تضيق ايده‌جكنى واوكا بركون هرشيى وطنمى وناموسمى ... فدا ايده‌جكمى فكرمدن بيله كچيرمزدم .

ياور حزن وكدرنى ضبط ايتمك اوزره ، جهدوغيرت ايده‌رك :

— اوت ! سرايه بن الماله كتيروب ، عبدالحميده تسليم ايتديكم ... دلآرايى سومكده ايدم ... اونك‌عشقى‌اولدن درونمده اهميتدن‌عارى اولوب، يالكز دلآرانك‌بكا قارشى شدتلى صورتده پرورده ايتديكى حسيات عاشقانه‌دن متولد ايدى .

بن بوحالدن مستفيد اوله‌رق ، دلآرايى كيزلى قوميته‌مزه برطاقم خدمتلرده بولنديرمقده ايدم، وسزده بيليرسكزكه اوقيز بزه نه قدر غير قابل انكار يارارلقلرده بولنمشدر. وشو اهميتسز حس توجه تدريجاً بيويه‌رك درونمده قوتلى بر شهوت حالنى كسب ايدييوردى ، ودلآرايى عبدالحميدن قصقانه‌رق ، اوكا دها زياده عداوت پرورده ايتمكه باشلادم ، ايشته بوصيره‌لرده سزك دردستكز وبونى متعاقب‌بنم سرايدن فرارم ظهور ايدوب ، سوركون وسويش قانالنده‌كى وقايع جريان ايتدى .

(مابعدى يارين صباح)

استخراجاً طبعى ممنوعدر

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵՒԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԻՏԱԼԻԱ ԱՐՇԻՊԵՂԱԳՈՍԻ ՄԷՋ

Հակառակ մայրաքաղաքիս մէջ շրջած վրդովիչ զրոյցներուն, Իտալիա տակաւին ոեւէ նաւային գործողութեան չէ ձեռնարկած Արշիպեղագոսի մէջ։ Բայց հասած պաշտօնական տեղեկութիւններու համեմատ, թշնամի նաւատորմը Արշիպեղագոսի մէջ երեւան ելած է եւ Տարտանէլի շրջականները կը գտնուի։ Տէտէ Աղաճի նաւահանգստի հրամանատարն ալ հեռագրած թէ իտալական նաւատորմը Տէտէ Աղաճի քոյերը տեսնուած է քանի մը օր առաջ եւ յետոյ անհետացած է։ «Իգտամ» իր երէկի թիւին մէջ աւելի ծանրակշիռ լուր մը կը հաղորդէ։ Իտալական նաւաբաժին մը, 18 մարտանաւերէ բաղկացած, Սէտէլ-Պահրի եւ Քումքալէի բացերը կեցած է, որոնք ամենէն զօրաւոր ամրոցներն են եւ վերջերս սպառնուած են Քրուբի խոշոր թնդանօթներով։ Սակայն պաշտօնական ոեւէ տեղեկութիւն չէ հասած թէ թշնամին յարձակում գործած ըլլայ ամրութեանց վրայ։

⁂ Սրամբայի բամբիննայելով, Նախարարապետ Գ. Ճիոլիթթի իր բարեկամներէն մէկուն յայտարարած է թէ Նաւատորմը Թարանթէ չէ կանչուած։ Իտալիա Ադրիականի եւ Յոնիականի մէջ ոեւէ պատերազմական գործողութիւն չպիտի կատարէ, որպէս զի Մակեդոնիոյ մէջ ըմբոստութիւն չծագի եւ Պուլկարները զօրահանութիւն չկատարեն։ Գ. Ճիոլիթթի ազատ է իր շարժումներուն մէջ եւ իր յարմար գտած կերպով պիտի գործէ։ Քանէվա ընդհուպ պիտի սկսի իր յառաջխաղացութեան։

⁂ Սթէֆանի գործակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Տրիպոլսէն, նոյեմբ. 14 թուով.— Նոյեմբ. 13էն 14ի գիշերը թշնամի հրետանին Սիտի-Մըսրիի վրայ թնդանօթի քանի մը հարուած պարպեց, որուն յաջորդեց հրացանաձգութիւնը։ Մերինները չպատասխանեցին։ Նոյեմբ. 13ին, կէս օրէն քիչ յետոյ, թշնամի հրետանին, Մըսրիի ամրոցին մօտ զետեղուած, եւ մեր հրետանին ալ Մըսրիէն փոխադարձաբար կրակ ըրին իրարու վրայ։ Հետեւակազօրքի ջոկատ մը, որ Սիտի-Մըսրիի աջեւ գտնուող նշանաւորութեան բանակատեղին մաքրող աշխատաւորները պաշտպանելու համար ղրկուած էր, հրացանաձգութեան ենթարկուեցաւ այդ դիրքին դիմաց գտնուող շէնքէ մը։ Հակառակ շարունակական անձրեւներուն, կացութիւնը ոեւէ փոփոխութիւն չէ կրած Պէնկազիի, Տէրնայի, Թոպրուքի եւ Հոմսի մէջ։

⁂ Սէքօլօ կը ծանուցանէ թէ Մ. Նահանգներու հանրապետութեան նախագահը Հռոմի եւ Կ. Պոլսի իր դեսպաններուն հրահանգներ ղրկած է, միջնորդելու համար Թուրքիտալական պատերազմին առթիւ։ Հռոմի ամերիկեան դեսպանը այլ օր Իտալիոյ թագաւորին ներկայանալով իր յանձնարարագիրները մատուցած է, առանց ոեւէ ակնարկութիւն ընելու միջնորդութեան մասին։ Սէքօլօ կ'ըսէ թէ Իտալացիները կցամէն կողմն են անդառնալի կերպով։

⁂ Սթէֆանի գործակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Տրիպոլսէն, նոյեմբ. 14 թուով.— Երէկ իրիկուն, թշնամին ովասին մէջ, օգտուելով գէշ օդէն, յարձակում գործեց։ Գիշերը, Սիտի Մըսրիի մեր դիրքը ամրացուած է հրետանիով եւ հետեւակազօրքով, որոնց հետ կային ելեկտրական լուսարձակներ։ Այսօր կէս օրէն յետոյ, սովորական յարձակումները կրկնուեցան Պումէլիանայի ճակտին վրայ եւ Սիտի Մըսրիի աջեւ։ Հեղեղատատ անձրեւները կը շարունակեն։

⁂ Իտալական Առեւտրական Սենեակներու տարեկան Ընդհ. ժողովին մէջ Գ. Թիթթօնի քաղաքական բանախօսութիւն մը ընելով յայտարարած է թէ Տրիպոլսի արշաւանքը քաղաքական ու պատմական հարկաւորութիւն մըն է։ Բանախօսը դիտել տուած է որ այդ նահանգին մասին եղած վարկաբեկումները նախանձի արդիւնք են, որ միջազգային հանրային կարծիքին մէջ ի յայտ կուգայ։ Գ. Թիթթօնի իտալական բանակին վերագրուած ոճիրներուն վրայ խօսելով յայտարարած է թէ անոնք նպատակաւոր զրպարտութիւններ են իտալացի զինուորներուն դէմ։

⁂ Տրիպոլսէն նոյեմբ. 14 թուակիր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ անձրեւներու եղանակը սկսած է։ Իտալացիները տաղաւարներ կը շինեն ձմրան համար։ Նաւատորմը Տրիպոլսի առջեւէն չէ հեռացած։ Տեղացած անձրեւներուն հետեւանքով, առողջական վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ։ Տակաւին փողոցները կը մնան քոլերայէ մեռած եւ սպաննուած մարդոց դիակները։

⁂ Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ արտաքին գործոց նախարար Սըր Էտուըրտ Կրէյ յայտարարած է թէ Իտալիա անկէ առաջ կը գանգատէր որ Ափրիկեան Տրիպոլսի մէջ օսմ. կառավարութիւնը Իտալացիներուն հանդէպ անաչառ ընթացք մը չէր հետեւեր, բայց Իտալիա մինչեւ պատերազմին յայտարարութեան օրը իր բուն դիտաւորութիւնները չէր յայտնած Անգլիոյ։

⁂ Սթէֆանի գործակալութիւնը Սիրակուսայէն ստացած է նոյեմբ. 14 թուակիր սա հեռագիրը.— Երէկ Տրիպոլսէն շոգենաւով հոս հասան երեք կասկածելի Թուրքեր։ Նախ յայտարարեցին թէ խանութպան են. ի վերջոյ խոստովանեցան թէ իրենք կը կոչուին զօրաբաժնի հրամանատար Պէն Մուգիլ փաշա, զինուորական բժիշկ Ահմէտ Թէվֆիք Ապտուլլահ փաշա եւ հետեւակազօրքի գնդապետ Մօհամմէտ Թէվֆիք Ապտուլլահ պէյ։ Անոնք ըսին թէ Պէնկազիէն աքսորուած են։ Զինուորական իշխանութեանց յանձնուեցան մինչեւ որ բարձրագոյն հրաման մը հասնի։

⁂ Բարիզէն իտալական աղբիւրէ հասած տեղեկութեանց նայելով, Իտալացիները Տրիպոլսի մէջ ետ կը մղեն Թուրքերուն յարձակումները։ Պումէլիանայի կռիւը միւս կռիւներէն աւելի կարեւոր կը համարուի։ Այսօր աւարտած է Թուրքիոյ տրուած պայմանաժամը թէ պատերազմը կ'ուզէ՞ շարունակել։ Եթէ Հռոմի դահլիճը նպաստաւոր պատասխան չստանայ, վճռական որոշում պիտի տայ Եգէական ծովուն նաւային գործողութիւն մը կատարելու մասին։

⁂ Իտալիոյ մէջ մեծ զայրոյթ առաջ բերած է սա լուրը թէ Աւստրիա պատրաստութիւններ կը տեսնէ իտալական սահմանագլխին վրայ։ Կը կարծուի թէ աւստրիական կառավարութիւնը զինուորական պատրաստութիւններ կը տեսնէ, Իտալիայէն կասկածելուն համար։

⁂ Մայրաքաղաքիս մէջ հաստատուած Պանքօ տի Ռօմա դրամատունը վճարած է իրմէ պահանջուած թէմէթթիւ տուրքը։ Սակայն նոյն դրամատան իտալացի եւ օսմանցի պաշտօնեաներէն թէմէթթիւ չէ գանձուած դեռ։ Ելմտական նախարարութիւնը բոլոր պանքաներու պաշտօնեաներէն թէմէթթիւ տուրք ուզած է։ Գերմանիոյ դեսպանը ներքին գործոց նախարարին առաջարկած է որ բոլոր տուրքերը մեկանց չգանձուին իտալահպատակներէն, որպէսզի անոնք դժուարութեան չմատնուին։ Նախարարը պատասխանած է թէ օրէնքը անաչառօրէն ի գործ պիտի դրուի։

⁂ Ամերիկայի մէջ հաստատուած օսմանցի Հայեր եւ Հրեաներ Բ. Դրան հեռագիր մը ուղղելով բողոքած են իտալական վայրագութեանց դէմ, եւ այս առթիւ յայտարարած են թէ պատրաստ են ամէն կերպով աջակցելու, Թուրքիոյ յաղթութիւնը ապահովելու համար։

⁂ Սաղըզի ժողովուրդը Իտալացիներուն յարձակման դէմ անպատրաստ չգտնուելու համար, տեղւոյն հրամանատարութեան դիմելով խնդրած է որ օրը երկու ժամ զինուորական մարզանք կատարեն։ Այդ խնդրանքը ընդունուած է։

⁂ Իտալացիներու վտարման լուրին վրայ, քանի մը օրէ ի վեր մայրաքաղաքս գտնուող իտալահպատակներէն ոմանք իրենց գործերը կարգադրելով մեկնելու վրայ են։

⁂ Բ. Դուռը եւրոպական դահլիճներուն մօտ դարձեալ պիտի բողոքէ Իտալացիներուն կողմէ ի գործ դրուած արարքներուն դէմ, որոնք պայթուցիկ նիւթերով կը սպաննեն խաղաղ Արաբները եւ անոնց դաշտերը կ'աւերեն, ինչ որ հակառակ է պատերազմական սովորութեանց։

⁂ Տրիպոլսէն կը հեռագրուի թէ Թուրքերը ձեռք անցուցած են Իտալացիներու բացած արթէզեան ջրհորները Սէվգ-էլ-Ճումայի մօտ։

⁂ Տրիպոլսէն վտարուած 137 Պլտէվիներ Չէշմէ հասած են։ Ամէնքն ալ հիւանդ են եւ իրենց ճամբան կը շարունակեն դէպի Կ. Պոլիս։

⁂ Թուրք թերթերը կը հերքեն զինուորական կցորդ Ֆէթհի պէյի սպաննութեան լուրը։

⁂ Տէրնայի ամենէն կարեւոր կէտերը միայն գրաւուած են Իտալացիներուն կողմէ։ Ամէն օր փոքր ընդհարումներ տեղի կունենան եւ Իտալացիներու պարտութեամբ կը վերջանան։ Օսմ. մեծ յաղթութեան մը կը սպասուի։

⁂ Վիէննայի մէջ մեծ սենսացիոն գրաւած է Սթէֆանի գործակալութեան ստացած մէկ հեռագիրը Տրիպոլսէն։ Այդ հեռագրին մէջ ըսուած է թէ Անգլիոյ զինուորական կցորդ գնդապետ Կրանտ ներկայ գտնուած է Իտալիոյ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ Տրիպոլսի մէջ տրուած հացկերոյթին եւ բաժակաճառ մը արտասանած է, ըսելով թէ ինքզինք բարեբախտ կը զգայ իտալական նոր նահանգին մէջ տօնուած տարեդարձին ներկայ եղած ըլլալուն համար։ Անգլիական կցորդը աւելցուցած է թէ չէզոքութիւնը պարտք կը դնէ իր վրայ՝ մաղթանքներ չընելու իտալական զէնքերու յաջողութեան համար։

⁂ Վիէննական մամուլը եւ քաղաքական շրջանակները կը տարակուսին որ Իտալացիները իրենց ծրագիրը ի գործ դնեն Եգէական ծովուն մէջ։

⁂ Յունարէն թերթի մը ըսածին նայելով, մայրաքաղաքիս անգլիական դեսպան Սըր Ճէրարտ Լօութէր մէկ ամսուան արձակուրդ ուզած է Լոնտոն երթալու համար, սակայն արտաքին գործոց նախարարութիւնը հաւանութիւն չէ յայտնած, նկատելով որ դեսպանին ներկայութիւնը Պոլսոյ մէջ անհրաժեշտ է, բացառիկ պարագաներու պատճառաւ։

⁂ Հռոմի թերթերը կ'ըսեն թէ ռազմամթերքով, պարէնով եւ դրամով բեռնաւորուած կարաւաններ Թունուզի հարաւակողմէն սահմանագլուխ կը մտնեն եւ կը դիւրացնեն Թուրքերուն պարենաւորումը։

⁂ Փարիզի օսմ. դեսպանը Լօքալ Անցայկըրի մէջ կը հերքէ այն տարաձայնութիւնը, որուն համաձայն, Թուրքերը վայրագութիւններ գործած ըլլան Տրիպոլսի մէջ։ Նոյնպէս օսմ. դեսպանը կը բողոքէ զօրավար Քանէվայի դէմ, որ հերքած էր իտալական վայրագութիւնները։

⁂ Զենինա պաշտօնաթերթը հասած տեղեկութեանց համաձայն, կ'ըսէ Ժէօն-Թիւրք, իտալական կառավարութիւնը չկարենալով Եգէական ծովուն մէջ պատերազմական գործողութիւններ կատարել քանի մը տէրութեանց ընդդիմութեան պատճառաւ, տէրութիւններէն խնդրած է Բ. Դրան մօտ միջնորդել, թշնամութեանց վերջ տալու համար, Ափր. Տրիպոլսի իր գրաւումը ապահովելով։ Օսմ. կառավարութիւնը պատասխանած է թէ այն ատեն միայն բանակցութեան կրնայ մտնել, եթէ Իտալիա ընդունի օսմ. գերիշխանութիւնը Ափր. Տրիպոլսի վրայ։

⁂ Ավանթիի թղթակիցը Տրիպոլսի մէջ տիրող ընդհանուր պայմաններուն վրայ կը խօսի։ Շարունակական անձրեւները խիստ վնասակար են պատերազմական գործողութեան եւ իտալական բանակին առողջական վիճակին համար։ Քոլերան հարիւրաւոր զոհեր կը տանի ամէն օր, մանաւանդ արաբական թաղերուն մէջ։ Գրաքննութիւնը անտանելի դարձած է օրագրողներուն համար, որոնց հեռագիրները օրերով վար կը դրուին։ Թոյլ կը տրուի որ Պէնկազիի մէջ ցամաք ելլեն կրօնաւորները, Պանքօ տի Ռօմայի պաշտօնեաները եւ առեւտրական մարդիկը, բայց լրագրողները չեն ընդունուիր։

⁂ Ֆրանքֆուրթըր Զայթունկ Հռոմէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, իտալական նաւաբաժինը հրաման ստացած է Եգէականէն Միջերկրական դառնալու։

ԽԱԼԻՍ ԶԻԱ ՊԷՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ծերակոյտի նախորդ օրուան նիստին մէջ կարդացուեցաւ վարչապետին մէկ պաշտօնագիրը, կայս. իրատէի մը հետ, որ կը հրամայէ գործադրութիւնը Նախարարաց Խորհուրդի մէկ տեղեկագրին։ Այդ տեղեկագրին համաձայն, կը մերժուի Ծերակոյտին ուղերձը Խալիս Զիա պէյի նկատմամբ թէ կրնար չէ միենոյն ատեն վարել Ա. քարտուղարի եւ ծերակուտականի պաշտօնները։ Խնդիրը յղուեցաւ Սահմանադրութեան յանձնաժողովին։

⁂ Եէնի Կազէթա կ'ըսէ թէ ծերակուտական Տամատ Ֆէրիտ փաշա, Էքրէմ պէյ եւ ուրիշներ պիտի հրաժարին, եթէ երբեք չընդունուի Ծերակոյտին կողմէ միաձայնութեամբ տրուած որոշումը Խալիս Զիա պէյի մասին։

ԿՐԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Յունարէն թերթ մը Աթէնքէն կ'իմանայ թէ Կրետէի Ազգ. ժողովին կողմէ պատրաստուած ծանուցագիրը պաշտպան տէրութեանց հիւպատոսներուն յանձնուած է։ Ազգ. ժողովը այդ ծանուցագրին մէջ կ'ըսէ թէ ատենը եկած է Կրետէի կցումը հռչակելու վերջնապէս, նկատելով որ իրերու անստոյգ կացութիւնը չի կրնար շարունակել այսպէս։

ՉԷՍԹԸՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Կը հերքուի այն լուրը թէ Չէսթըրի ծրագիրը բոլորովին լքուած է եւ երաշխաւորութեան գումարն ալ ետ առնուած է։ Կ'ըսուի թէ այդ ծրագիրը Երեսփ. ժողովի օրակարգին մէջ կը գտնուի, եւ ժողովը անով պիտի զբաղի։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ներկայ տարուան հանրօգուտ շինութեանց ելմտացոյցին մէջ 53,290,375 դրշ. նշանակուած է նահանգային ճամբաներու շինութեան համար, մինչ 16,034,026 դրշ. ծախսուած է վեց ամսուան միջոցին։

ՆՈՐ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ

1328ի ելմտացոյցին մէջ հասոյթ նշանակուած է 3,045,260,480 դրուշ, իսկ ծախք՝ 3,411,136,115 դրուշ, որով 365,875 դրուշի բաց ունի ելմտացոյցը։ Բացին նուազման պատճառը սա է որ հասոյթները աւելցած են եւ ծախքերը զեղչուած են, ինչպէս 900,000 ոսկի յապաւուած է պատերազմական նախարարութեան ելմտացոյցէն։ Հասոյթի յաւելումները կը տեսնուին տասանորդի, մաքսատուրքի եւ կալուածատուրքի գլուխներուն մէջ։

ՄԱՆԿԱՄԱՐԴ ԱՂՋԻԿ ՄԸ

ԱՆՀԵՏԱՑԱԾ

Լէվրէն Հէրըլտ կ'ըսէ թէ անցեալ հինգշաբթի օր Մառի անուն գեղանի ու արթուն աղջիկ մը կէս օրէն յետոյ ժամը 5ին հօրը տունէն կը մեկնի, որ Բերա, Այնալը Չէշմէ կը գտնուի, գնումներ կատարելու կամ բարեկամուհիներուն այցելելու համար։ Ծնողքը տեսնելով որ իրենց աղջիկը չէր վերադարձած ժամը եօթին, հակառակ իր սովորութեան, կը սկսին մտահոգութեան մատնուիլ։ Պէտք է ըսել որ քանի մը շաբաթ յառաջ մանկամարդ աղջիկը իր ծնողքին իմաց տուած էր թէ ոստիկանութեան քօմիսէր մը քանիցս մօտեցած էր իրեն։ Ծնողքը գիտէր թէ ֆրանսերէն լեզուով նամակներ ու քարթբոսթալներ ձգուած էին տունը, իրենց աղջկան տրուելու համար։ Աղջկան հայրը տեսնելով որ զաւակը վերադառնալիք չունի, հելլենական հիւպատոսարանի թարգմանին բնակարանը գնաց։ Թարգմանը ոստիկանութեան դիմեց ու հրամայուեցաւ քննութիւն բանալ։ Աղջկան հայրը պահականոց գնաց եւ հոն հաստատուեցաւ որ քօմիսէրին օգնականը այդ իրիկուն ժամը 5ի ատենները թոյլտուութիւն ուզած էր երկու ժամ բացակայելու։ Ճիշդ այդ պահուն ալ մանկամարդ աղջիկը տունէն մեկնած էր։ Քիչ յետոյ քօմիսէրի օգնականը պահականոց հասաւ կառքի մը մէջ բազմած եւ քաղաքային տարազ հագած։ Հարցաքննութեան ենթարկուելէ յետոյ, քօմիսէրին օգնականը ոստիկանութեան պաշտօնատունը ղրկուեցաւ երկու ոստիկաններու հետ։ Աղջկան հօրը ապահովութիւն ընծայուեցաւ թէ իր զաւակը պիտի գտնուէր։ Կատարուած քննութեամբ հասկցուեցաւ որ քօմիսէրի օգնականը ֆրանսերէն չէր գիտեր, այլ անոր բարեկամը գրած էր աղջկան ուղղուած ֆրանսերէն նամակները։ Օգնականը յայտարարեց թէ այդ նամակները Սպանիա բնակող վաճառականի մը ուղղուած էին։ Նամակները յանձնող խանութպանը չէ հարցաքննուած դեռ, բայց հաւանաբար պիտի հարցաքննուի, ուրբաթ առտու խանութէն բացակայած ըլլալուն համար։ Քօմիսէրին օգնականը ձերբակալուած է, բայց աղջիկը երեւան հանուած չէ տակաւին։ Անցեալ շաբաթ օր խնդիրը իմաց տրուած է պապական նուիրակութեան, (աղջիկը կաթոլիկ է) եւ այս վերջինն ալ հելլենական դեսպանատան դիմելով, դիմում ըրած է ոստիկանութեան տնօրէնին մօտ։ Աղջկան հայրը ոստիկանութեան դիմում ըրած է դարձեալ, ու պատասխան ստացած է թէ անշուշտ իր աղջիկը պիտի գտնուի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ Կանանց Բիւրոյին նախագահութեամբ կանանց համար առողջապահական բանախօսութիւններու շարք մը կազմակերպուած է Բերա, Հաճօպուլօ խան, Բէյլէրի սրահին մէջ։ Հինգշաբթի նոյ. 16, բանախօս Տր. Հ. Պարոնիկ էֆ. Տ. Մաթէոսեան. հինգշաբթի նոյ. 30, բանախօս Տր. Հրանդ էֆ. Տ. Մաթէոսեան. հինգշաբթի դեկտ. 14, Տր. Թորգոմեան էֆէնտի. հինգշաբթի դեկտ. 28, բանախօս Տր. Հ. Պարոնիկ էֆ., Տր. Մաթէոսեան. չորեքշաբթի, յունուար 10, Տր. Սեգբոսեան էֆէնտի. հինգշաբթի յունուար 25, Տր. Դաւիթեան էֆէնտի։ Բանախօսութիւնները պիտի սկսին ժամը 3ին։ Մուտքը ձրի է։ Եթէ խնդիրք ըլլայ, նոյն դասախօսութիւնները այրերու համար ալ պիտի կրկնուին։

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ ԷՏԻՐՆԷԻ ՄԷՋ

Էտիրնէի մէջ մեծ հրդեհ մը ծագելով քաղաքին մէկ քառորդ մասը այրած է։ Շուկային բոլոր վաճառատուները եւ մէկ քանի թաղեր հրոյ ճարակ եղած են։

ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹ ՄԸ

Ինչպէս յայտնի է, Գարլման մեծ վաճառատունը, իր բազմաթիւ յաճախորդներուն գոհացում տալու համար, պիտի ընդարձակուի։ Այս առթիւ, ընդարձակումի տեւողութեան միջոցին, արտասովոր լիքիտասիոն մը կազմակերպուած է նորոյթի վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներու վրայ։ Մեր ընթերցողներուն ջերմապէս կը յանձնարարենք օգտուիլ այդ իրական առիթէն։

Պ. ՌԷԺԻՍ ՏԷԼՊԷՕՖԻ

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սթամպուլի տէր եւ տնօրէն Պ. Ռէժիս Տէլպէօֆի յուղարկաւորութիւնը երէկ առտու մեծ շքով կատարուեցաւ Ֆրանսայի հիւանդանոցի մատրան մէջ ցաւակցական միահամուռ արտայայտութիւններով։ Փոքր մատուռը նեղ կուգար ընտրելագոյն եւ խուռն բազմութեան, որ վերջին յարգանք մը ընծայելու համար հանգուցեալին յիշատակին, փութացած էր ներկայ գտնուիլ ողբացեալ լրագրապետին յուղարկաւորութեան հանդէսին։ Յուղարկաւորներուն մէջ կը նշմարուէին ամէն դասակարգէ ներկայացուցիչներ. ֆրանսական դեսպանը իր պաշտօնէութեամբ, երեսփոխաններ, պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, առեւտրականներ ու սեղանաւորներ, դիւանագիտական մարմնի ներկայացուցիչներ, լրագրապետներ ներկայ էին։ Բազմաթիւ ծաղկեպսակներ դրուած էին դագաղին վրայ։ Մեռելական արարողութիւնները աւարտելէն յետոյ բազմաթիւ յուղարկաւորներ կառքերով մինչեւ գերեզմանատուն գացին, ուր օսմ. մամուլին կողմէ Սապահի խմբագրապետ Տիրան էֆ. Քէլէկեան վերջին ողջոյն մը ուղղեց ֆրանսացի լրագրապետին։ Յետոյ Սթանպուլի գործաւորներուն կողմէ Պ. Լէյա դամբանական մը արտասանեց։ Թաղման արարողութենէն ետքը ներկաները իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին հանգուցեալին պարագաներուն։ Այս տխուր առթիւ ալ անգամ մը եւս մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք հանգուցեալին պարագաներուն եւ Սթանպուլի խմբագրութեան։

ՄԵԾ ԱՐԵՏԻ՞Ս

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՒ

1912Ի ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ԿԱՂԱՆԴԱՐԸ

«ԿԻԿՈՅԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ»

Փնտռեցէ՛ք լրագրավաճառներէն, ծխավաճառներէն եւ գրավաճառներէն։

ԳԻՆ 5 ՂՐՇ.

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Դաւիթ Խաչկոնց.— «Ընդհանուր ազգաց պատմութիւն» Ա. մաս. Արեւելեան հին ազգեր» բազմաթիւ քարտէսներով եւն. եւն.։ Գին 5 դրշ.։

Նոյնը.— Բ. մաս. «Յոյներ եւ Հռոմայեցիներ» (մամուլի տակ)։

Կ. Վ. Պալապան.— «Մանկական պարտէզ». մանկավարժական նորագոյն մեթոտներով ընթերցանութեան, պատկերազարդ. Ե. տպ.։ Գին 2 դրշ.։

Ահարոն Մաքսեան.— «Դասընթացք հայկական երաժշտութեան», բազմաթիւ հրահանգներով ու միաձայն, երկձայն եւ եռաձայն երգերով։ Գին 5 դրշ.։

Միհրան Յովհաննէսեան.— «Բառարան ֆրանսահայ», 819 էջ, 40000 բառ եւ ոճ։ Գին կէսալաթ 12.50, լաթակազմ 15 դրուշ։

Զարդարեան գրատունը որ հրատարակիչն է վերոգրեալներուն, պատիւ ունի ծանուցանելու թէ դպրոցական նոր տարեշրջանին առթիւ պատրաստ է նպաստաւոր պայմաններով հայթայթել վարժարանաց դպրոցական պիտոյքները։ Գրացուցակը ձրի. նմոյշ կը ղրկուի. հասցէ Վ. եւ Պ. Զարդարեան եղբ., Կ. Պոլիս, Զաքմաքճըլար, թիւ 24—26։ 10—9

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 200

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԵՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ԳԼՈՒԽ Գ.

ՄԱՏՆԻՉԸ

Հայրը արագօրէն աչք մը նետեց եւ ինքն ալ մեկին շփոթեցաւ։

— Սարսափելի՛ բան, գոչեց։

— Ի՞նչ պիտի ընենք հիմա։

— Եթէ Սիմոնի տունը խուզարկութիւն կատարեն մեր բոլոր ծրագիրները ջուրը կ'իյնան եւ ամէնքս ալ կը վտանգուինք։

— Հիմա անմիջապէս հարկ է որ իր տունը երթանք եւ ջանանք առոյգ տեղեկութիւն մը ունենալ․․․։

— Հաշիւը մաքրէ՛ եւ իսկոյն արագ վաթօռով Սկիւտար անցնինք։

Երկու ընկերները թէյին դրամը վճարեցին եւ ուղղուեցան դէպի Սիրքէճիի նաւամատոյցը ուր բարեբախտաբար Սկիւտար երթեւեկող բեռնաբարձ շոգենաւը կեցած էր եւ կը պատրաստուէր ճամբայ ելլելու։

Իրաւամբ մեր երկու բարեկամները իրաւունք ունէին յուզուելու այդ լուրէն որովհետեւ չորս ձերբակալուած անձերը Եուսուֆ, Թէվֆիք, Ալի եւ Իսմայիլ, ինչպէս նաեւ երկաթագործ Սիմոն, ամէնքն ալ մեր ծանօթ գաղտնի քօմիթէին անդամներէն էին։ Լուրը, այն ձեւով որով թերթերուն մէջ կ'երեւար, բոլորովին խեղաթիւրուած էր։ Խնդիրը ո՛չ սոսկ կոտր պղինձի, ո՛չ ալ գողցուած ապրանքներու վրայ էր, այլ շատ աւելի ծանրակշիռ հանգամանք մը ունէր։ Բայց ոստիկանութիւնը իր տեղեկագրին մէջ հարկ համարած էր ճշմարտութիւնը ծածկելու եւ գիտմամբ լուրը այդ ձեւով տալու որպէս զի տարածուած այլընդայլոյ զրոյցները հերքուի։

Հազիւ թէ մեր երկու բարեկամները տոմսակնին առին ու շոգենաւ մտան, շոգենաւը սուլեց ու ճամբայ ելաւ։

— Եթէ Սիմոնին տունը խուզարկած են գործերնիս գէշ է, կը կրկնէր։

Այս տագնապեցուցիչ մտատանջութիւններով պաշարուած հասան Սկիւտար եւ իսկոյն դուրս ցատքեցին շոգենաւէն։

Սիմոն երկաթագործի խանութը շուկային կողմնակի փողոցներէն մէկուն մէջ կը գտնուէր։ Իսկոյն դէպի այն կողմը ուղղուեցան, ջանալով ծածկել իրենց ներքին յուզումը եւ դուրսէն անտարբեր կերպարանք մը առնելով։

Երբ փողոցին ծայրը հասան տեսան որ խանութը ոստիկաններով պաշարուած էր։ Եւ ո՛չ ոքի թոյլ կուտային փողոց մտնելու։

— Ափսո՛ս, ըսաւ հայը կամաց մը իր Թուրք ընկերոջ ականջէն, ամէն բան երեւան ելած է․․․ խանութը կը խուզարկեն կոր, ա՛լ յոյս չի կայ։

— Կարծեմ լաւ կ'ընենք եթէ կրկին շոգենաւ մտնանք ու հեռանանք, փոխանակ այս տեղուանքը թափառելու, պատասխանեց միւսը նոյնպէս ցած ձայնով։

— Բայց գոնէ քի՛չ մը տեղեկութիւն քաղենք անցած դարձածին վրայ․․․ դուն իբրեւ Թուրք կասկածելի չես, ուստի մօտեցիր սա սիմիթճիին ու հարցափորձէ զինքը։

Եւ հայը մատովը ցոյց տուաւ ծերունի Թուրք սիմիթճի մը որ հոն կեցած էր եւ մէկ երկու հոգիի հետ կը խօսակցէր։

Թուրքը անմիջապէս մօտեցաւ սիմիթճիին եւ ըսաւ.

— Խեր է իշալլա՜․․․ ի՞նչ է այս իրարանցումը, գողութի՞ւն մը պատահեցաւ։

— Ի՞նչ գողութիւն, գոչեց սիմիթճին, սա սարսափելի վտանգ մը անցուցինք․․․ քիչ մնաց որ ամէնքս ալ օդը պիտի ելլէինք․․․։

— Ի՞նչ կ'ըսես, ըսաւ Թուրքը կեղծ յուզումով մը, ի՞նչ պատահեցաւ որ․․․։

— Սա երկաթագործ Սիմոնը, որո՞ւն մօտէն կ'անցնէր, Քօմիթէ է եղեր, հիմա եկան խանութը կոխեցին ու քանի հատ ռումբա գտան․․․ խոշոր խոշոր ռումբաներ որոնց մէկ հատը բաւական է ամբողջ Սկիւտարը օդը հանելու համար․․․ բարեբախտաբար ոստիկանութիւնը ժամանակին լուր առեր է եւ կրցաւ բոլորը մէկ ձեռք անցնել․․․։

— Իսկ երկաթագործը․․․ անշուշտ ձերբակալեցին․․․։

— Թշուառականը կ'երեւայ թէ իմացեր է գլուխը գալիքը եւ կծիկը դրեր է ժամ մը առաջ, բայց անշուշտ օձիքը ձեռք պիտի տայ. արդարութեան ձեռքէն ո՞ւր կրնայ փախչիլ․․․։

— Ե՛, խանութը բնաւ մարդ չի կա՞ր։

— Իր աշակերտը կար, տասնըչորս տարեկան տղայ մը․․․ բռնեցին տարին, բայց կ'երեւայ որ ինքն անմեղ է, խեղճը երբոր տեսաւ թէ խանութին մէջ ռումբաներ պահուած է, վախէն մարեցաւ։

— Բայց միթէ ռումբաները մէջտե՞ղ դրուած էին։

— Ի՞նչ կ'ըսես, գետնին տակը փորեր, յատուկ տեղ շիներ ու հոն պահեր է, բայց ոստիկանութիւնը տակաւին խանութը չկրցած իմացեր է ուր պահուած ըլլալնին, այնպէս որ գալերնուն պէս, ձեռքերնին դպածին պէս գտան ու մէջտեղ հանեցին։

— Իրաւցնէ սարսափելի վտանգ մը անցուցեր էք, ըսաւ Թուրքը գլուխ օրօրելով, փառք Աստուծոյ որ ժամանակին կարելի եղեր է առաջքը առնել։

— Ո՛չ թէ միայն մենք, այլ բոլոր պոլսեցիները, գոչեց սիմիթճին, որովհետեւ Սիմոնին քօմիթէն միտք ունի եղեր այդ ռոմպաներով Սկիւտարը, Գատը-Գիւղը, Բաղլարպաշը, Պէյլէրպէյը, Կամարճըները, Բոզ Թէփէն, վերջապէս եղած չեղածը օդը հանելու․․․ վա՜յ թշուառական մարդ վա՜յ, ըսաւ, մտքերնուս չէր անցներ որ այդպիսի վտանգաւոր արարած մը կար մեր մօտիկը։ Տակաւին երէկ իրիկուն ինծի սիմիթ առաւ ու բաւական ալ հետս խօսեցաւ․․․ եթէ այն ատեն գիտնայի քօմիթէ ըլլալը, հաւատա՛ որ իսկոյն գլուխը կը ջախջախէի․․․։

— Ռոմպաները ո՞ւր փոխադրեցին․․․

— Ամենայն զգուշութեամբ ծովեզրը տարին ու հոնկէ մակոյկի մը մէջ տեղաւորեցին ու կարծեմ Պոլիս պիտի տանին։

(Շարունակելի)

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՕՆԻԿ

(Դ. ՏԱՐԻ) (ՆԻՍՏ՝ 16)

ՁԻՆՈՒՈՐՑՈՒՆԵՐՈՒ ՊԷՏԷԼԻ ԽՆԴԻՐԸ

Նիստը բացուեցաւ ժամը 10.20ին. կը նախագահէր Ահմէտ Րիզա պէյ։

Ծերակոյտի նախագահը Երեսփ. Ժողովէն բացատրութիւն կը պահանջէր՝ երեսփոխաններէն հանրային պարտքի քոմիսէր, ընկերութեանց վարչական խորհուրդի անդամ եւայլն, անուանելու մասին ուղղուած հարցումին։

Շէֆիք էլ Մուէյէտ պէյ ըսաւ թէ՝ ինք երեսփոխան ըլլալէ առաջ հարկադրուած էր թողուլ Րէժիի քոմիսէրութեան պաշտօնը։ Հետեւաբար Զօհրապ և Սասուն էֆ.ները չէին կրնար շոգենաւային ընկերութեան վարչական խորհուրդի անդամակցութիւնը ընդունիլ։ Միւս կողմէ Հիւսէյին Ճահիտ պէյ օսմ. բաժնետէրերու պատուիրակ անուանուեցաւ հանրային պարտուց վարչութեան մօտ։ Հետեւաբար, ըսաւ բանախօսը՝ որ ինքն իսկ էր տէրը այս առաջարկին (անցեալ տարի) այս պարագաներու մասին է որ պէտք է Ծերակոյտը իր վճիռը տայ։

Ժողովը լսելէ յետոյ այս բացատրութիւնները, որոշեց ըստ այնմ հարկ եղածը պատասխանել Ծերակոյտին։

Կարդացուեցաւ պիւտճէի յանձնաժողովին տեղեկագիրը՝ պատերազմ. նախարարութեան պիւտճէին մէջ կատարուելիք կարգ մը տեղափոխութիւններու մասին։ Օրակարգ անցաւ։

Կառավարութիւնը որ ասկէ առաջ բարեփոխելու համար ետ առած էր Նահանգային նոր օրէնքը, թէզքէրէով մը զայն Ժողովին կը վերադարձնէր։

Պիւտճէի յանձնաժողովին յղուեցաւ Ծերակոյտին մէկ գիրը՝ Ապտիւլ Համիտի կալուածներուն վերաբերեալ պարտքերու օրինագծին մասին։ Ինչպէս յայտնի է Ծերակոյտը կը մերժէր օրինագծին այն յօդուածը որուն համաձայն ապալաքներու մնացուկէն փոխ առնուած դրամները պիտի վերադարձուին այդ մնացուկէն։

Ժողովին ղրկուած էր էվգաֆի 1328ի պիւտճէին նախագիծը, որ նոյնպէս յղուեցաւ պիւտճէի յանձնաժողովին։

Ներքին գործերու յանձնաժողովը տեղեկագիր մը ղրկած էր ժանտարմըրիի և քաղաքային իշխանութեանց յարաբերութեան վերաբերեալ օրինագծի մասին։ Երկուշաբթի օրուան օրակարգը անցաւ։

Նիստին Բ. մասին յետաձգուեցաւ աղերսագիրներու յանձնաժողովին տեղեկագիրը՝ համալսարանի նախապատրաստական կարգերու գիմումին մասին, կրթական նախարարին ներկայութեամբ կատարելու համար վիճաբանութիւնը։

Ժողովը անցաւ զինուորագրութեան օրէնքին։

Պզտիկ փոփոխութեամբ մը ընդունուեցաւ 45րդ յօդուածը որ գիւղերու հաւասարութիւնը կը ճշդէր՝ մուինի խնդիրներու համար։

«Յօդ. 46. — Զինուորական տարիքի մէջ գտնուող երիտասարդներու կողմէ իրենց գործօն ծառայութեան փոխարէն տրուելիք դրամական փրկանքները կ'ընդունուին հետեւեալ յօդուածներու մէջ ճշդուած պայմաններով։»

Հալէպի երեսփոխան Պօշկէզէնեան էֆ. պահանջեց ջնջել փրկանքի դրութիւնը՝ թէ անհաւասարութիւնը վերցնելու և թէ միւս կողմէ թոյլ չտալու համար որ աղքատներ իրենց տունը տեղը ծախեն փրկանք վճարելու համար։ Իսկ եթէ իմաստական նկատումներու համար անկարելի է առայժմ վերցնել փրկանքը, գոնէ այնպէս մը պէտք է հաստատել որ հարուստն ու աղքատը հաւասարապէս օգտուին այդ դիւրութենէն։ Ասոր համար քանի մը միջոցներ կան.— Ա. հաստատել մասնավճարի դրութիւնը, որ մերժուած էր օրինագծի առաջին ընթերցումի ատեն։ Բ.— Հարուստէն շատ ու աղքատէն քիչ առնել։ Գ.— Պէտէլի քանակը փոխել քաղաքներու հարստութեան չափին համեմատութեամբ։ Օրինակի համար՝ Պոլսոյ մէջ 100 ոսկի, Իզմիր, Սելանիկ, Պէյրութ՝ 75 ոսկի, Հալէպ 50 և նուազ չէն քաղաքները՝ 40, 30 եւայլն։

Մ. Արիֆ պէյ առաջարկեց բարձրագոյն և երկրորդական վարժարաններու շրջանաւարտներէն՝ պէտէլին 1/3 և 2/3ը միայն առնել, քանի որ անոնք 1 և 2 տարի միայն պիտի ծառայեն։

Հ. Պօյաճեան համամիտ գտնուեցաւ Պօշկէզէնեան էֆ.ի, պէտէլը համեմատական չափով առնելու մասին, քանի որ անկարելի է, ըսաւ, փրկանքը ջնջել տակաւին քանի մը տարի։

Զօհրապ էֆ. դէմ խօսեցաւ պէտէլը ջնջելու մասին եղած առաջարկներուն, քանի որ նոյնը չեն պայմանները Թուրքիոյ և Եւրոպայի մէջ։ Եւրոպայի մէջ միայն զէնքով չէ որ կը պատերազմին. այլ անտեսական տարբեր զէնքերով. մենք տակաւին պէտք ունինք մարդոց որ երկիրը պաշտպանեն այդ կարգի զէնքերով։ Միայն փողը սուր մը և կոնակը համազգեստ մը ունեցողը չէ որ զինուոր է. ըստ իս զինուոր են բոլոր Օսմանցիները, որ զանազան եղանակներով կը ծառայեն երկրին. ճիշդ է որ մենք զինուորական ազգ մըն ենք և սակայն երկիրը որչափ արտաքնապէս, նոյնքան ալ ներքնապէս պաշտպանելու ու զարգացնելու պէտք ունինք. ճարտարարուեստները, վաճառականութիւնը եւ գիտութիւնը պէտք է զարգացնենք. մենք եթէ զինուորականապէս կրնանք հաւասարիլ եւրոպական տէրութիւններուն, կրնա՞նք նոյնը ըսել տնտեսական զարգացման տեսակէտով։ Երբե՛ք։ Հետեւաբար երկրին հարստութեան դէմ եղած այս վնասակար առաջարկները բացարձակապէս կը մերժեմ. մեր հողերը ինչո՞ւ հարստութիւն ըլլան ու անապատներու վերածուին. ամէն օսմանցի գոնէ 50 ոսկիով ազատելու է, տարբեր կերպով ծառայելու համար երկրին։ Իսկ 50 ոսկի առնել, թէ՛ հարուստէն և թէ աղքատէն անարդարութիւն է. օրինակի համար Վարդգէսէն 10 ոսկի և Նաֆի փաշայէն 500 ոսկի առնելու է։ Բայց ասկէ ալ անարդարութիւններ կրնան յառաջ գալ. ես կ'առաջարկեմ որ երեք աստիճանի բաժնուին օսմանցիները Ա. 25, Բ. 75, և Գ. 150 ոսկի տալու են։ Կրնայ քմածին ըլլալ այս բաժանումը. բայց կառավարութեան այս կարգի առաջարկներէն ո՞րը քմածին չէ. թէմէթթիւ տուրքը արդեօ՞ք արդարութեան վրա՞յ հիմնուած է. երբեք, տարին, 500,000 ոսկի շահող օսմ. պանքան ալ 50 ոսկի կուտայ տարին և իբր թէմէթթիւի տուրք, այդ հաստատութեան մէկ պաշտօնեան ալ։ Գիտեմ որ նաեւ այս առաջարկս անմիջապէս չընդունուիր. բայց գոնէ իբրեւ բաղձանք կառավարութեան ներկայացնենք և ան յաջորդ նստաշրջանին մեր յաջորդներուն առանձին օրէնք մը թող բերէ։

Նախարարին ներկայացուցիչը գիտել տուաւ որ պիւտճէին մէջ 1,200,000 ոսկի դրուած է իբրեւ պէտէլներէ գոյացած հասոյթ և հետեւաբար առաջարկեց որ նախ 46րդ յօդուածը քուէի դրուի։ Հետեւաբար նոյն յօդուածը ընդունուեցաւ նոյնութեամբ։

Յօդ. 47.— Գործօն ծառայութեան փոխարէն դրամական փրկանքը 50 ոսկի է։ Պէտէլը վճարողը ինթիյաթի առաջին տարին կանչուի։

Վարդգէս հակառակեցաւ աղքատ զաւակը զինուոր առնելու և հարուստները զերծ կացուցանելու սկզբունքին։ Անարդարութիւն է ըսաւ բարձրագոյն վարժարանի շրջանաւարտներուն դիւրութիւններ տալ զինուորութեան տեսակէտով։ Ինչու դպրոց գացող հարուստի զաւկի մը զինուորութիւնը յետաձգել որպէսզի իր ուսումը չընդհատուի և աղքատի զաւկի մը որ օրինակի համար դերձակի կամ կօշկակարի քով կ'աշխատի, թոյլ չի տալ որ իր արհեստը կատարելագործէ։ Ես հակառակ եմ Զօհրապ էֆ.ի երբ կուզէ պէտէլի կողմէ դիւրութիւններ տալ օրինակի համար 25 ոսկի ընել, եթէ գումարը այդքան քիչնայ ամէն մարդ զինուոր չըլլար։ Գալով համեմատական չափին, ինչու Սայիտ փաշա, 200,000 ոսկինոց բասած մը ունենայ և իր տղան զինուորութենէ զերծ պահելու համար 50 ոսկի տայ և ես որ ոչինչ ունիմ, ես ալ 50 ոսկի տամ։ Աղքատը երբ տուն տեղ չունի և իր հայրենիքը կը պաշտպանէ. հարուստը որ այնքան կալուածներ ունի ինչու զինուորութիւն չընէ. թող հարուստն ալ երթայ ապրի զօրանոցի դժուարին կեանքը, որպէս զի յետոյ երկիրը պատերազմներու չի մղէ. չէ՞ որ կառավարութիւնները ընդհանրապէս պատերազմ կը մղեն հարուստներու համար։ Իտալիա ինչու այս օրուան պատերազմին ձեռնարկեց. հետեւաբար կ'առաջարկեմ դժուարացնել փրկանքի դրութիւնը. պէտք է շատ առնել շատ ունեցողէն և պէտէլի գումարին նուազագոյնը՝ 50 և առաւելագոյնը 500 ոսկի ընել։

Ահմէտ Մուհիպ էֆ. առաջարկեց ուշադրութիւն ընել որ աղքատները զինուոր չերթալու համար իրենց տունն ու տեղը չի ծախեն։

Մէճտի էֆ. Վարդգէսի ըսածները ընկերվարութիւն նկատեց և առաջարկեց նոյնութեամբ ընդունիլ։

Պապանզատէ Իսմայիլ Հագգը պէյ դէմ խօսեցաւ Մէճտի էֆ.ի և յայտարարեց թէ՝ Վարդգէսի առաջարկը երբե՛ք ընկերվարութիւն չէ, այլ պարզապէս արդարութիւն և հետեւաբար համամիտ գտնուեցաւ Վարդգէսի առաջարկին։

Սակայն ժողովականներու մեծ մասը կողմնակից էր յօդուածը նոյնութեամբ ընդունելու։ Ընդդիմադիրներ թագրիրով մը անուանական քուէարկութիւն պահանջեցին և նախագահը կէս օրուան դադար տուաւ, նկատելով որ մեծամասնութիւն չկայ։

Նիստին Բ. մասը բացուեցաւ ժամը 2ին։ Համտի պէյ (Փրիզրէնտ) թագրիրով մը կ'առաջարկէր արտօնել զինքը երթալ բացատրութիւններ տալու Բ. մասնաճիւղին առջեւ, Ափր. Տրիպոլսի խնդրին առթիւ։ Ընդունուեցաւ։

Կարդացուեցաւ Տէպրէի երեսփոխան Պասրի պէյի մէկ թագրիրը որով կ'առաջարկէր հարցում ուղղել արտաքին գործերու նախարարին, թէ ինչու այս միջոցին, երբ Ափր. Տրիպոլսի նման հրատապ հարց մը կայ սեղանին վրայ, երբ քաղաքականութեան կեդրոնը Վիեննան է և երբ գուցէ այս միջոցին Արեւելեան խնդիրը պիտի դրուի դարձեալ սեղանին վրայ, Վիեննայի օսմ. դեսպան Րէշիտ փաշա և խորհրդականը Պոլիս կը մնան և տեղւոյն դեսպանատան գործերը յանձնուած են երիտասարդ քարտուղարի մը։

Նախագահը քուէի դրաւ և Ժողովը մերժեց այդ հարցման թագրիրը, հակառակ Պասրի պէյի և ընդդիմադիրներուն բողոքին։

Ժողովը յետոյ անցաւ Աղերսագիրներու յանձնաժողովին մէկ տեղեկագրին որ տրուած էր համալսարանական ուսանողներու մէկ բողոքագրին առթիւ։ Երկար վիճաբանութիւններէ ետք 30ի դէմ 73 քուէով մերժուեցաւ այդ բողոքագիրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Ժողովը ուշադրութեան առաւ Միացեալ ընկերութեանց փոփոխուած ծրագրին վրայ կատարուած նախաքննութեան տեղեկագիրը, որով ազգ. ընկերութեանց կազմ. կանոնագրին և Միաց. Ընկերութեանց նախկին կանոնագրին հիմանց վրայ զանազան պարագաներ գիտուած էին, և ընդունելով զանոնք, որոշեց հաղորդել Միաց. ընկերութեանց Տնօրէն Ժողովոյ, և անոր կարծիքը ստանալ։— Ժողովը Երուսաղէմէ ղրկուած տեղեկագրին վրայ հարկ դատելով՝ նախաքննութիւն մը կատարել Կրօն. Ժողովոյ Ատենապետ Տ. Գրիգորիս Սրբազանի ու Ոսկան Մարտիկեան էֆ.ի յանձնեց այս քննութիւնը, և որոշեց կրկին Խառն Ժողով գումարել։— Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը ծանուցած էր թէ՝ Կիւրինի գաւառ. ընդհ. ժողովին կողմէ վիճակին առաջնորդ ընտրուած է Տ. Խորէն եպիսկ. Դիմաքսեան և կ'առաջարկէր անոր պաշտօնին հաստատութեան ֆէրմանը ստանալ։ Ժողովը որոշեց խնդրել Բ. Դրունէն Տ. Խորէն եպիսկոպոսի պաշտօնին ֆէրմանը։— Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան կանոնագիր բարեփոխուելով ներկայացուած էր։ Ժողովը որոշեց յանձնել նաեւ Տնտես. Խորհուրդին, մատակարարութեան ճիւղի տրամադրութիւնները նախաքննելու։ Մուսուլի Թաղ. Խորհուրդը ծանուցած էր թէ՝ Քէլքուլթի կողմերը բազմաթիւ հայ զինուորներ հասած են, և անոնց հոգեւոր պաշտամանց համար, մատրան մը և հոգեւոր պաշտօնէի մը պէտքը կը յայտնէր։ Կրօն. Ժողովոյ յանձնեց խնդիրը ուսումնասիրել։— Լիմ Անապատի փոխ վանահայր Տ. Գաբրիէլ վրդ. հրաժարած ըլլալով, միաբանութիւնը գրով մը կը խնդրէր վանահայր կարգել Տ. Յովհաննէս վրդ. Հիւսեանը։ Ժողովը որոշեց ստանալ Վանայ տեղապահին կարծիքը։— Ժողովը հաստատելով թէ Ակնայ առաջնորդարանին դէմ եկած հանրագրութիւնը անտեղի է և չափազանցութիւններով խեղաթիւրուած, չեղեալ հռչակեց խնդիրը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Իտալական կառավարութիւնը հրամայած է առայժմ նաւային ոեւէ գործողութիւն չկատարել Սուրիոյ եւ Արշիպեղագոսի ջուրերուն մէջ, սպասելով որ տէրութեանց կողմէ Բ. Դրան մօտ կատարուելիք դիմումները ինչ արդիւնք պիտի ունենան։ Եթէ երբեք անօգուտ ըլլայ արդիւնքը, Իտալիա նոր վերջնագիր մը տալով Թուրքիոյ, պիտի պահանջէ որ Բ. Դուռը ճանչնայ Ափր. Տրիպոլսի կցումը. նաւատորմ. պատերազմին՝ իտալական նաւատորմը պիտի գրաւէ Լեմնոսը եւ պիտի պաշարէ Տարտանէլը։

⁂ Սաքըզի ժողովուրդը ազդուելով Իտալացիներու կողմէ Արշիպեղագոսի կղզիները գրաւելու եւ նաւահանգիստները ռմբակոծելու մասին շրջած զրոյցներէն, սկսած է Իզմիր, Չէշմէ եւ մօտակայ տեղերը ապաստանիլ։

ՋԷՔԻ ՊԷՅԻ ԴԱՏԸ

Մազրիգէօյի մէջ սպաննուած Ջէքի պէյի Զ. դատավարութիւնը երեկ տեղի ունեցաւ Եղեռնադատ Ատեանին առջեւ։ Կը նախագահէր Խուլուսի պէյ։ Վկաներէն Միւմթազ պէյ (Օսմ. Բօմբիէի բրենցի) եւ պահեստներու սպայ Խուլուսի պէյ հակառակ կոչնագիր ստացած ըլլալնուն, գաւառ մեկնած էին, ուստի դատարան չներկայացան։ Վկայ Միւսլիմ էֆ. յայտարարեց թէ ինք պատահարէն դարձին տեսած էր Ջէքի պէյի դիակը, բայց Միւմթազ պէյը չէր տեսած հաւաքուած բազմութեան մէջ։ Ցետոյ վկայ Հանի Ալի էֆ.ու պատեզմ. պաշտօնատան մէջ բանտարկուած է. յայտարարեց թէ ոճիրին վայրը լուցկի վառելուն համար Միւսլիմ էֆ.ն շատ լաւ տեսած էր Միւմթազ պէյը։ Վկան յայտնեց թէ Միւսլիմ էֆ. այդ պարագան խոստովանած էր հարցաքննիչին, բայց հիմա չէր ուզեր խոստովանիլ թէ Իբրահիմէն եւ թէ Հանի Ալի էֆենտիէն վախնալուն։ Դատական փաստաբանը պնդեց որ այդ կարեւոր յայտնութիւնը արձանագրուի եւ նորէն հարցում ըլլայ։ Ասոր վրայ, Միւսլիմ էֆ. ըսաւ թէ ո՛չ Բօմբիէն կը վախնայ եւ ոչ ալ Հանի Ալի էֆ.էն։ Ցետոյ Հանի Ալի էֆ. ըսաւ թէ ինք Պատր. Ատեանի կողմէ ձերբակալուած է ճշմարտութիւնը յայտնելուն համար, տունը խուզարկուած է, պատոս սենեակ մը բանտարկուած է եւ կեդր. հրամանատարութենէն հրաման ստացած է դատարան չներկայանալու, բայց ինք եկած է։ Դատավարութեան Բ. մասը վաղուան թողուեցաւ։

ԲԱՐԻԶԻԱՆԱ

Զուարճասէր Բերացիներուն սիրական ժամադրավայրը, Բարիզիանան, նոր դերասանուհիներով պիտի օժտուի մօտերս։ Այդ արուեստագէտուհիները Բարիզէն կը հասնին այս օրերս, իրենց հետ բերելով ֆրանսական անմրցելի սրամտութիւնը և զուարթախաղերը։ Բարիզեանա յաճախողները ինքզինքնին Բարիզի մէջ պիտի կարծեն, երբ բեմին վրայ տեսնեն այդ ֆրանսացի դերասանուհիները։ Վստահ ենք որ բոլոր զբօսասէրները, պիտի փութան օգտուիլ ներկայացած առիթէն։ Յառաջիկայ ուրբաթ արտակարգ երեկոյթ։ Ցիկաններու նուագախումբը Բարիզեան նոր երգեր ու վիէննական նոր վալսեր պիտի նուագէ։

Պրուսսա Ուզուն Չարշըտա վագի տիւքքեանըմըզ աէրունինտէ մէվճուտ պու տէֆթէրի միւֆրէտաթ մալըմ քըմաֆէ իշէկլի գումաշլարըմը վէ մէզքիւր տիւքքեանտա մէվճուտ բաֆլար իլէ արսըն վէ մագասըմը վէ տէսթիկեահը պու քերրէ սաթըլը վահիտէ վէ պէյի պաթը սահիպի չէրի իլէ Յովակիմ Ափիկեան էֆէնտիյէ իւչ պիւզ ալթը օսմանլը լիրասը սէմէնէ մագպուզ մուգապիլինտէ պէյ վէ ֆիրուխթ վէ թէսլիմ իթմիշ օլտուղումտան էմվալը մէզքիւրէտէ հիչ պիր հագ վէ ալաքամ գալմատըղընը իլան իտէրիմ։

ՊՕՂՈՍ ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ

ՍԻՖԻԼԻՍԻ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ

Տօքթ. Մաքրիտի, նախկին օգնական Ֆուռնիէ, Հալլօբօ և Կիւյօն բրոֆէսէօրներուն՝ Բարիզի մէջ, տասներկու տարիէ ի վեր իր արուեստը ի գործ կը դնէ սիֆիլիսը ու միզանցքի հիւանդութիւնները դարմանելով. նոյնպէս ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ, ՍԵՐՄՆԱՀՈՍՈՒԹԻՒՆԸ և ՄՈՐԹԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը դարմանէ քիչ օրուան մէջ, վերջին մեթոտներու համաձայն։

Իր դարմանարանը կը գտնուի Պոլիս, Պաղչէ Գաբու, Եէնի խան, Շէթայնի վաճառատան քով (մաքսատան հրապարակ), թիւ 20, առտուան ժամը 11էն մինչեւ 4½ կէս օրէն յետոյ։ Կիրակի օրերը՝ 1—2։ Էրլիխի 606ով ներարկումներ կ'ըլլան։ Նոյնպէս ելեկտրականութեամբ դարմանում կ'ըլլայ։ 20—17

ԳԱՐԼՄԱՆԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ, ԲԵՐԱ
ՄԵՐ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

- Քոստիւմ-թայէօռներ
- Ասուէ մանթօներ
- Թաւշէ մանթօներ
- Մուշտակէ մանթօներ
- Գլուզներ
- Ժիւբեր
- Մանշօններ
- Մուշտակէ պօաներ
- Կիներու ներքնակեղէններ
- Բրդեղէններ
- Թաւիշներ
- Գուլպաներ
- Թաշկինակներ
- Մարօքէնէ առարկաներ
- Թաւիշէ քակներ

Այս տարի եւ վաճառատանց ընդարձակման տեւողութեան միջոցին, որ արդէն սկսած է, Լիքիտասիօնի մը ձեռնարկած ապրանքներու ամբողջ մթերքին վրայ. գիներու մեծ զեղչով։

Ներկայ առիթը եզական ըլլալով՝ մեր յաճախորդները կը հրաւիրենք օգտուիլ անկէ։

ԱՄԷՆ ՕՐ ՆՈՐԱՁԵՒ
ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ ԿԸ ՀԱՍՆԻՆ

- Տանթէլաներ
- Գրօսրիներ
- Կալօններ
- Մետաքսեղէններ
- Ճերմակեղէններ
- Ծածկոցներ
- Վարագոյրներ
- Տղոց համար պատրաստ զգեստեղէններ
- Շալեր
- Էշարպներ
- Կեղծ զոհարեղէններ եւ ուրիշ նորաձեւ առարկաներ

ՆՈՐ ՃԻՒՂ. ԿԻՆԵՐՈՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ
ԵՒ ՆՈՐՈՅԹԻ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՊԵԼԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
Ե. Ս. ՀՈՒՐՄՈՒԶԻԱՏԻ ԵՒ ԸՆԿ.
ՊՈԼԻՍ, ՀԱՎՈՒԶԼՈՒ ԽԱՆ,
ԱՌԱՋԻՆ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 8-10-11

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ զոհարեղէններ, ժամացոյցներ եւ մետաղէ առարկաներ։ 8—78

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՌՈՒՄԷԼԻ

Մահմուտ փաշա, Փէօշէք մզկիթին կից, Խիտաքօ պանքային դէմ, թիւ 25։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ժամացոյցներ, Շղթաներ, Գոհարեղէններ և Արծաթեղէններ, Նուագարաններ, Ելեկտրական ամէն տեսակ գործիներ, Թէլէֆօն, Սեղանի սպասներ, եւայլն՝ թէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ կը ծախուին։

Օ ԼԻՕՆ
336—40 ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ 336—40

Կը փութանք մեր յարգոյ յաճախորդներուն ծանուցանելու թէ ձմրան եղանակի բոլոր նորաձեւ ապրանքները հասած են արդէն։ Այս ձմրան ամենէն յարգի նորաձեւութիւնը Թաւիշն է։ Ոչ մէկ վաճառատուն կրնայ Թաւիշներու այնքան զանազանութիւն ընծայել որքան Օ Լիօն վաճառատունը իր նպաստաւոր գիներով։ Նոյնպէս կը ծախուին կիներու քոսթիւմներ Թաւիշէ և սրաէ, Թաւշեայ մանթօներ, Լիօնի ամէնէն ընտիր մետաքսեղէնները, Թաւշապատ քրքեղէններ և տուալը ֆօա՝ վերջին նորաձեւութեամբ ու բոլոր նորաձեւ կարնիթիւրներ Շրջազգեստներու և Մանթօներու համար։ 24—8

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՑ

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
4, Բերա, Թիւնէլի դիմաց, 4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ ՃԱՇԱՍՐԱՀԻ ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՒՐԱՍՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ԱԹՈՌՆԵՐ

Կարասի գնելէ առաջ, մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ անմրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ, համոզուելու համար։ 52—59

Տօքթ. Ա. ԱՐՍԻՒԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃԷ
ՎԿԱՅՈՒԱԾ
Ղարքքեան Պալիքիօ, Բերա Թէքէ. Փողոց
թիւ 37 25—50

ՀԻՆ ԱԿՌԱՆԵՐ ԿԸ ԳՆՈՒԻՆ

Եթէ հին կոտրած և արուեստական ակռաներ ունիք, խոյն տարէք Գուլէ-Դիպու Տիֆլիս խանը, թիւ 5 որ լաւ գինով մը ծախու պիտի առնուին։ Այդ առիթը տասնըհինգ օրուան համար է։

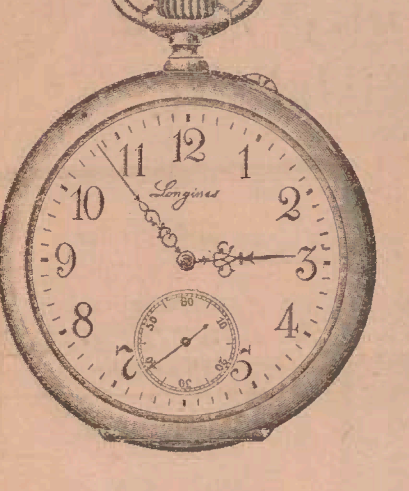

Լ Ո Ն Ժ Ի Ն

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական Նախարարութենէն, Միացեալ Նահանգաց, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Իտալիոյ, Գանատայի եւ Սերպիոյ Երկաթուղեաց վարչութիւններէն, Արժանթինի ելեկտրական թրամվէյներու ընկերութենէն, ինչպէս նաեւ ուրիշ բազմաթիւ ու նշանաւոր Հաստատութիւններէ է:

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՈՔՍԻՏԷ, ՄԵՏԱՂ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ԲՈԼՈՐ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՓԱՐԻԶ, Շքադրամ.— **ՎԻԷՆՆԱ**, Արծաթեայ շքադրամ, 1873.— **ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ**, Շքադրամ 1876.— **ՓԱՐԻԶ**, Ոսկի 1878.— **ՄԷԼՊՈՒՌՆ**, Ոսկի շքադրամ 1880.— **ԾՕ-ՏԸ-ՖՕՆ**, Արծաթ շքադրամ.— **ԶՈՒՐԻԽ**, Վկայագիր 1883.— **ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ**, Ոսկի շքադրամ 1883.— **ԱՆՎԷՐՍ**, Պատւոյ վկայագիր 1885.— **ՓԱՐԻԶ**, Ամենամեծ մրցանակ 1889.— **ՊՌՈՒՔՍԷԼ**, Շքադրամ 1893.— **ԺԸՆԵՒ**, Արտաքոյ մրցման ժիւրիի անդամ 1896.— **ՊՌՈՒՔՍԷԼ**, Ամենամեծ մրցանակ 1897.— **ԹՈՒՌԻՆ**, Արտաքոյ մրցման անդամ ժիւրիի 1899.— **ՓԱՐԻԶ**, Ամենամեծ մրցանակ 1900.— **ՆԵՒՐԷՄՊԷՐԿ**, Ոսկի շքադրամ 1903.— **ՄԻԼԱՆ**, Ամենամեծ մրցանակ 1906.

Առանցմէ զատ Նէօշադէլի, Ժընեւի եւ Վաշինկթոնի Դիտարաններէն տանած է աւելի քան 60 առաջին եւ երկրորդ կարգի մրցանակներ:

Միակ ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար **ՆՍԻՊ Խ. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ** Կ. ՊՈԼԻՍ, Մահմուտփաշա փողոց, թիւ **44-46** Մեծ Շուկայ

Կեղծիքէն զգուշանալու համար Լոնժին ժամացոյցներու մեքենաներուն վրայ քանդուած թուրքերէն տառով «Նասիպ» անուան ուշադրութիւն ընել կը յանձնարարուի:

Ցիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի նաեւ Բարիզեան արտադրութիւն եղող և Ֆրանսական Հանրապետութեան հակակշռին յատուկ նշանը կրող ոսկի շղթաներու ճոխ մթերք մը, ինչպէս նաեւ թանկագին քարերով զարդարուած մատանիներ, քայլեր, գինդեր, ապարանջաններ եւ ուրիշ նմանօրինակ գոհարեղէններ:

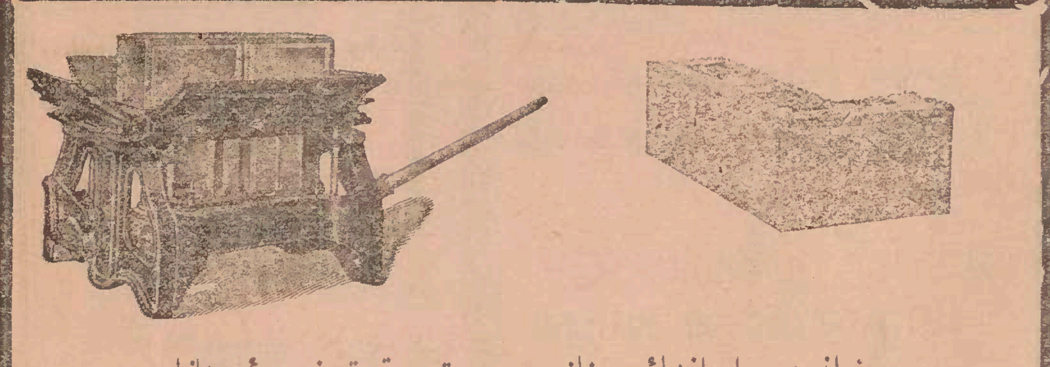

فرانسز مواد انشائیه مغازه‌سی : ت. تریقون ویه‌ئو خلفلری

غلطه‌ده : موخانه جاده‌سی نومرو ٦١

امور وانشاآت نافعه ایچون آلات وادوات وصنعی طاشلر اعماله مخصوص ماکنه‌لر

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹԵՐՈՒ

Թ. ԹՐԻՔՈՆ ՎԻԷՅՕ Յաջորդ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՄՈՄՀԱՆԷ, ԹԻՒ 61. 25—52

Հանրօգուտ շինութեանց և հանքերու յատուկ գործիքներ և արուեստական քարերու յատուկ մեքենաներ:

عثمانلی صابون خلاصه‌سی

عثمانلی آثار وطن فابریقه‌سی ــ مصطفی ناظم ــ ماربوشجیلر چارشولی‌خان

اشبو صابون خلاصه‌سی صابون ترکیبلرندن وصحته خادم اجزالردن مرکب اولوب وجودی تطهیر ایتمکده، چاشور بیقامقده، اثوابلری سیلوب تمیزلمکده، هر اشیا اوزرندن کیرلری چیقارمقده، بولاشیق قابلری وتخته وخالی وکلیم ومرمر طاشلری وجام و امثاللرینی تطهیر ایتمکده، صابون وامثاللندن بش وعطارلرده ودها اهون اولدیغی واصلا مخلوط شیلردن مرکب بولنمدیغنی تامین ایدرز. بقاللر دفه قوتلی تعرفه‌سیله بولنور. مغازه‌مزدن دخی النور. خارجدن طلب وقوعنده مجانا نمونه کوندریلور. عثمانلی مرکبلرینك ٢٢ نوعی صوك اصول وفن دائره‌سنده اعمال وهرقماشه ١٢٠ نوع خاص وثابت رنکلی بویالر بولنمقده‌در. صابون ومعجون بویالری صورت مخصوصه‌ده فابریقه‌مزده اعمال ایدلمکده‌در.

Օ Ճ Ա Ռ Ի Փ Ո Շ Ի

Օ Ս Մ Ա Ն Ե Ա Ն Ա Ր Տ Ա Դ Ր Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԱՍԱՐԸ ՎԱԹԱՆ ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՆԱԶՄԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐԲՈՒՃՃԸԼԱՐ, ՉԱՐՇԸԼԸ ԽԱՆ

Այս օճառի փոշին, քիմիական և առողջարար բաղադրութիւններով պատրաստուած, ու և է խարդախ նիւթ չի պարունակեր իր մէջ: Մարմինը և ճերմակեղէնները լաւ մը կը մաքրէ, զանազան առարկաներու վրայ գտնուած բիծերը կը հանէ, խոհանոցի անօթները, տախտակամածները, գորգերը, մարմարիոնները ապակիները և սքանչելապէս կը մաքրէ: Նոյնպէս կարելի է տպարաններու մէջ գործածել, գիրերը և մեքենաները լուալու համար: Ամէն կարգի օճառներէն հինգ անգամ աւելի զօրաւոր ըլլալով գինն ալ անոնցմէ աժան է: Գործածութեան եղանակն ալ շատ դիւրին է և մանաւոր թուղթերու վրայ բացատրուած է: Զանազան տեսակ մելաններ, ներկեր ու ձիւթեղէններ կը պատրաստուին այն գործարանին մէջ: Նմուշները ձրի կը ղրկուին: 17—52

ԷՏՀԷՄ ԲԷՐԹԷՎ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐԸ

Եւրոպայի բոլոր ցուցահանդէսներուն մէջ մրցանակներով պսակուած է:

ԲԷՐԹԷՎԻ ՕՃԱՌԱԿԸ

խիստ օգտակար է մորթակազմներուն, տակաւարեններուն և ամէն հիւանդութեան ենթակայ եղող և չքալող աղոց համար:

ՔՐԷՄ ԲԷՐԹԷՎԸ

դէմքի բիծերը և խաղաւարտները ու ձեռքի ճաքճքուքները կ'աներեւութացնէ:

ԲԷՐԹԷՎԻ ՄԱՆՈՒՇԱԿՈՎ ՁԱՐԴԱՓՈՇԻՆ

դէմքը կը ճերմկցնէ և թարմութիւն կը պարգեւէ մորթին:

ՔԻՆԱՔԻՆԱՑՈՎ ԲԷՐԹԷՎԻ ՄԱԶԻ ՋՈՒՐԸ

մազերը կ'ամրացնէ, անոնց թափիլուն առաջքը կ'առնէ ու թեփերը կ'աներեւութացնէ:

ԲԷՐԹԷՎԻ ՏՂՈՑ ՓՈՇԻՆ

օրօրոցի աղոց կարմրութիւնները և խաղաւարտները կ'աներեւութացնէ:

ՔՕԶՄԷԹԻՔ ԲԷՐԹԷՎԸ

մազերը կ'աճեցնէ և ուղիղ կը կեցնէ զանոնք:

ՔԻՆԱՔԻՆԱՑՈՎ և ՄԱՆՈՒՇԱԿՈՎ ԲԷՐԹԷՎԻ ԱՏԱՄՆԱՓՈՇԻ

Անոնք որ կ'ուզեն ակռաները մաքուր ու ճերմակ պահել, պէտք է այդ փոշիէն գործածեն:

ԲԷՐԹԷՎԻ Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԸ

ամէն տեսակ օ տը քօլօններէն ընտիր է: Եղբեւանիով, յասմիկով, ամբեւլով պատրաստուածները պէտք չեն ձգել լէվանթա գործածելու:

[illegible]

Բոլոր դեղարաններուն, դեղավաճառներուն եւ քօնաֆիքի վաճառատանց մէջ կը գտնուին: Ընդհ. կեդրոնատեղին է Նոր Նամակատան դիմաց Էտհէմ Պէրթէվ դեղավաճառանոցը: 18 18

ՊԱՆՔ ՏԸ ԹԻՒՐՔԻ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՃԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ՔԱՋԱԼԵՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1325 ՆՈՅ. 18/1909 ԴԵԿՏ. 1 ԹՈՒԱԿԻՐ ԿԱՅՍ. ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 550.000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, ՊՈԼԻՍ, ԹԻՒՐՔԻԱ ԽԱՆ

Գործակալութիւն Բարիզի մէջ Բրօվանս փողոց, թիւ 17

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ԺԱՄԵՐ 9½-4

Պանք տը Թիւրքին ստորաբաժանութիւններով կը գործէ.

Ա. Ջեռնարկներու ճիւղ.— Վաճառականութեան և ճարտարագործութեան վերաբերեալ ամէն գործ, գործարաններու և անանուն ընկերութեանց հաստատում, հանրօգուտ շինութեանց մենաշնորհներ եւայլն:

Բ. Երկրագործական ճիւղ.— Երկրագործական ամէն տեսակ մեքենաներու, գործիքներու և արուեստական աղբերու ապառիկ վաճառում երկար պայմանաժամերով:

Գ. Առեւտրական ճիւղ.— Ներկայացուցչութիւն, քօմիսիօն, աւանդ:

Դ. Ապահովագրական ճիւղ.— Կեանքի, հրդեհի և ծովային ապահովագրութիւն:

ՈՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՅ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828-1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՓԱՐԻԶ 9, ՌԻԼԱ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ եւ երաշխաւորութեան գումար	134 միլիոն Ֆրք
1909 տարուան հասոյթները	30 » »
Մինչեւ 1909 դեկտ. 31 վճարուած վնասները	380 » »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	26 միլիառ »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ և երաշխաւորութեան գումար	193 միլիոն »
1909 տարուան միջոցին գանձուած բրիմներ	16,500,000 »
Մինչեւ 1909 դեկտ. 31 վճարուած վնասներ	240 միլիոն »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	341 » »

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՍԱԿԱՑՈՅՑՆԵՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Ունիօն Խան

Գործակալութիւններ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شرکت تجاریه عثمانیه

SOCIÉTÉ COMMERCIALE OTTOMANE

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԴՐԱՄԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ՍՈՒԺՄԱՆԵԱՑ ԿԵՐՊՈՎ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԵՆ

ՍՏԱՄՊՕԼ, ԴԱԹԸՐՃԸՕՂԼՈՒ ԽԱՆ

Հայկական այս դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխատուութիւններ առեւտրական տոմսերու, մուրհակներու, փոխանակագիրներու, բաժնեթուղթերու, պարտաթուղթերու, ապրանքներու և բեռնագիրներու վրայ:

Կու տայ չէքեր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հեռագրական վճարումի հրամաններ՝ ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս աշխարհիս բոլոր մասերուն վրայ:

Կը գնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բաժնեթուղթեր և պարտաթուղթեր, թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներուն վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ:

Կը գանձէ և կը զեղչէ առեւտրական տոմսեր, մուրհակներ, փոխանակագիրներ, բաժնեթուղթեր և կտրօններ:

Կ'ընդունի դրամական աւանդներ նպաստաւոր պայմաններով:

Դրամատունս հաստատած է առեւտրական տեղեկութիւններու համար՝ լաւագոյն կերպով կազմակերպուած սպասարկութիւն:

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Խնայողութիւնը մեր համայնքին մէջ քաջալերելու համար կ'ընդունի 25 դրուշէն սկսելով գումարներ:

Դրամատունս կը կատարէ նաեւ թէ՛ իր հաշւոյն, թէ՛ մասնակցութեամբ եւ թէ ուրիշներու հաշւոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու և ապրանքներու գնում, վաճառում, փոխանակութիւն, ներածում և արտածում:

Կ'ընդունի ներկայացուցչութիւն թէ՛ տեղական և թէ օտար տուներու:

Կը կազմէ առեւտրական և ճարտարարուեստական ընկերութիւններ և կը մասնակցի անոնց: Կ'ընէ հանրօգուտ շինութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններ:

کیسارنا معدن صویی

فولرا زماننده محافظهٔ صحته خادمدر

کیسارنا معدن صویی

اشبو طبیعی معدن صویی ، غازی ولذتی وخواص شفائیه‌سی اعتباریله دنیاده موجود معدن صولرینك اك اعلاسی اولوب معده ، قره‌جکر ، باغیرصاق ، بوبرك ، مثانه ، قوم والبومین خسته‌لقلرینك اك مؤثر دواسی اولدیغی اطباجه مصدق ومجربدر .

عموم اجزا دپولریله اجزاخانه‌لرده وبیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور .

— مرکز دپوسی بنجه قپوسنده کرك اتصالنده یکی خانه‌ده‌در .

Այս բնական հանքային ջուրը իր համեղ և առողջարար յատկութիւններով աշխարհիս հանքային ջուրերուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ: Բժիշկները հաստատած են որ Քիսարնա հանքային ջուրը ամենէն ազդու դարմանն է ստամոքսի, լեարդի, աղիքի, երիկամունքի, ծննդական գործարաններու, աւազախտի և ալպիւմինի հիւանդութեանց դէմ:

ՔԻՍԱՐՆԱ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

Այս հանքային ջուրը քոլերայի ատեն առողջութեան շատ օգտակար է: Բոլոր դեղավաճառանոցներու, դեղարաններու և մեծ նպարավաճառներու քով կը գտնուի:

Ընդհանուր մթերանոց Պաղչէգաբու, Մաքսատան կից, Նէնի խան: 104—35

غایت نفیس وتازه سیاه خاویار

روسیه، باکوده معروف مایلوف برادرلر فابریقه‌سنك برنجی نوع مستحضراتندن بوکره جلب ایتمش اولدیغی اك نفیس سیاه خاویار نوعنك نفاستیله برابر رقابت ممکن اولمیه‌جق درجه‌ده اهون فیاتله فروخت ایدرك اك مشکلپسندلری بیله ممنون قیلمقده‌در . برنجی اکستره نوعی قیمه‌سی ١٢٠ وایکنجی نوعی ١٠٠ غروشدر . بوندن ماعدا ولادیووستوقدن کلن ژاپون خاویارلری برنجی نوعی قیمه‌سی ٣٠ وکسمه جنسی ٢٤ غروشه صاتلمقده‌در . بالق یمورطه‌لرینك اك نفیسلری وانواعی موجوددر . پوسته اجرتیله برابر بدلی پشیناً کوندرلمك اوزره طشره‌لردن پراکنده صورتیله وقوعبوله‌جق سپارشات پوسته ایله مریعاً محللرینه کوندریلور . استانبولده بالق بازارنده برنجی خاویارجی کدیك قومپانیه‌سنك (١٣٥) نومرولی مغازه‌سنده صاتلمقده‌در .

ԽԻՍՏ ԸՆՏԻՐ ՍԵՒ ԽԱՎԻԱՐ

Այս անգամ բերել տրուած է ռուսական Պագու քաղաքին մէջ հանրածանօթ Մալիօֆ եղբարց գործարանը պատրաստուած և խավիարը, որ անմրցելի կերպով աժան կը ծախուի: Ամենէն դժուարահաճներն իսկ գոհ պիտի մնան: Առաջին կարգի էքսթրա սեւ խավիարին օխան 120 դրուշ է, իսկ երկրորդ կարգինը՝ 100 դրուշ: Ասկէ զատ՝ կը ծախուի ճարոնական խավիար, օխան 30 դրուշի, եւ «քէսմէ» տեսակը՝ 24 դրուշի: Ձկնկիթի (պալըգ եումուրթասը) ամենէն ընտիր տեսակները կան: Գաւառներէն եղած փոքրաքանակ յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին, եթէ փոխարժէքը կանխիկ ղրկուի: Վաճառատեղին է Պալըգ Բազար խավիարճը ԿԷՏԻՔԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ թիւ 135 խանութը: 16—20

ایقال کللرشلفی

بیوك پیانو مغازه‌سی

هر درلو موزیقه آلات وادواتی بولنور.

امریقانك اك مشهور پیانو و ائوولیان نام

پیانولالرینك یکانه وکیلی

مغازه‌نك تاریخ تاسیس

١٨٦٣

بك اوغلی حاجوپولو پاساژنده

نومرو ٢٥ - ٣١ نومرو

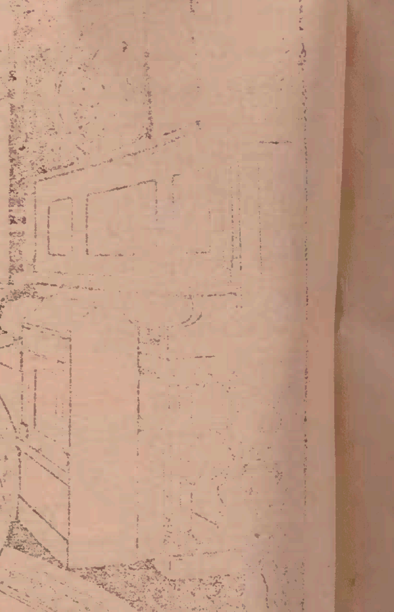

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԷՕԼԻԱՆ ՓԻԱՆՕԼԱՅԻ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ

ԲԱՍՔԱԼ ՔԷԼԼԷՐ ՅԱՋՈՐԴ

1863ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՓԵՐԱ, ՓԱՍԱԺ ՀԱՃՕՓՈՒԼՕ, ԹԻՒ 25—31 23—52

ՓԻԱՆՕԼԱ, ՓԻԱՆՕ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՆՈՒԱԳԱՐԱՆՆԵՐ

ՏՊԱՐԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ"

دینلرکزی محافظه ایتمك ایسترسه‌کز

...[illegible] پسته‌ی قوللانکز هر اجزاخانه‌ده بولنور